

W W W . J U R I S T K O N T A K T . N O

JURIST

NR 4/2017 51. ÅRGANG

KONTAKT

Danner nettverk

De nye arbeidsrettsjuristene

Blind jurist på jobb // Debatt om barneidrett // Lønnsoppgjøret
Sikrer domstoler // Søker jurister til fagutvalg

A portrait of Marianne Frisvold Furuseth, a woman with dark, wavy hair, smiling. She is wearing a grey top and a thin necklace with a small pendant. The background is a plain, light-colored wall.

Marianne Frisvold Furuseth

Seniorrådgiver, Kommunal og moderniseringsdepartementet

JUS' fagutvalg for bolig- og eiendomsrett

Ønsker du å sitte i et av våre fagutvalg?

– Dette er et spennende, nyttig og engasjerende verv hvor vi diskuterer fag fra ulike ståsted. Vi skal treffe bredt, men samtidig så smalt at det er relevant for den enkelte kursdeltaker.

Følg med på **jus.no** for
utlysning av verv til fagutvalg.

JUS JURISTENES
UTDANNINGSSENTER

Innhold

6 Lars Marius Heggberget

10 Siden sist

12 Sikrer domstolene

16 Lønnsoppgjøret i staten

18 Elektronisk valg

20 Unge arbeidsrettsjurister

22 Barnevernet

26 Fagutvalg i JF

28 Komparativ rett

30 Scandinavian Star

32 Barneidrett

34 Strafferammer

38 Curt A. Lier mener

39 Jussbuss kommenterer

40 Arbeidslivet

42 Kandidatundersøkelse

44 Meninger

49 Din økonomi

51 Bokanmeldelse

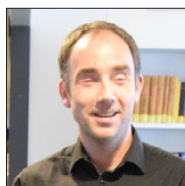
54 Doktorgrad

55 Språkdebatt

56 Stilling ledig

58 Nytt om navn

6

Trosset blindhet

Advokat Lars Marius Heggberget kjempet seg tilbake i jobb etter at han mistet synet.

12

Sikkert tinghus

Oslo tinghus har fått permanent sikkerhetskontroll. Bergen tinghus er neste.

20

Unge jurister

Yngre arbeidsrettsjurister danner nytt nettverk for faglige møter og sosialt samvær.

26

Nye fagutvalg

Advokat Mona Sanden Olivier i Juristforbundet søker jurister til nye fagutvalg.

32

Barneidrett

– Vi må vare på de gode verdiene i barneidretten, sier advokat Kaja Goplen i Idrettsjuridisk forening.

// **Det private firmaet har avvist klage fra en forelder i en barnevernssak, innhentet opplysninger fra politi og kriminalomsorgen og krevd å gjennomføre hjemmebesøk og samtaler med barn i forbindelse med undersøkelse etter barnevernloven**

Fylkesmann om barnevernet, side 22

JURIST
FORBUNDET

Fagutvalgene

Foto: iStock.com/Thomas Sævi

Juristforbundet søker medlemmer til fagutvalg

Vil du bidra til rettsutviklingen? Vil du arbeide i grenselandet mellom juss og politikk for å avklare prinsipielle juridiske problemstillinger. Vil du arbeide sammen med andre dyktige medlemmer av Juristforbundet i et fagutvalg?

Juristforbundets hovedstyre har vedtatt å opprette seks fagutvalg:

- Fagutvalg forvaltningsrett
- Fagutvalg arbeidsrett og tjenestemannsrett
- Fagutvalg personvern
- Fagutvalg diskrimineringsrett
- Fagutvalg sivilprosess
- Fagutvalg strafferett og straffeprosess

Oppgaver

Fagutvalgene skal utarbeide høringsuttalelser på vegne av Juristforbundet og for øvrig delta i den offentlige debatten med faglige og rettspolitiske synspunkter.

Utvalgene arbeider selvstendig innenfor vedtatte retningslinjer. Vervet er ubetalt.

Kvalifikasjoner

Aktuelle kandidater må ha mastergrad i rettsvitenskap eller tilsvarende med gode resultater og minst fem års relevant yrkeserfaring.

Kandidatene må ha dybdekunnskap i og interesse for fagområdet som det gitte utvalget dekker.

Vi tilbyr

- Samarbeid og nettverk med svært dyktige kolleger.
- Dekning av evt. utgifter til reise, kost og leie av lokaler.
- Gratis deltakelse på JuristKongress.
- Årlig fagseminar relatert til eget fagområde med tilhørende middag.

Les retningslinjene for fagutvalgene på www.juristforbundet.no.

Nærmere opplysninger gis av advokat Mona Sanden Olivier, mobil 906 38 339, mso@juristforbundet.no.

Søknad og CV sendes fagsjef HR & administrasjon Wenche Skaar på was@juristforbundet.no innen **24. mai 2017**.

Redaktør

Ole-Martin Gangnes
omg@juristkontakt.no

Journalist

Tore Letvik
tl@juristkontakt.no

Annonsesjef

Per-Olav Leth
07 Media
perolav@07.no
Tlf.: +47 918 16 012

Design/layout

Inge Martinsen
07 Media
inge.martinsen@07.no

Tips redaksjonen

omg@juristkontakt.no
mob. 48 24 83 52

For annonser

perolav@07.no
tlf.: 91 81 60 12

Ved adresseendring

Logg inn med ditt medlemsnummer
på juristforbundet.no for å endre.

Andre: send ny adresse til
medlem@juristforbundet.no

Abonnement

Kr 500,- pr. år (9 utgivelser)

Redaksjonen forbeholder seg
retten til å redigere eller
forkorte innlegg.

Forsidefoto:

Tore Letvik

Teknisk produksjon:

07 Media – 07.no

Innsendt stoff til neste nummer
må være redaksjonen i hende
innen 2. juni 2017.

Redaksjonen avsluttet

9. mai 2017.

Juristkontakt arbeider
etter redaktørplakaten
og er en del av

Kampen for å komme tilbake til arbeidslivet

I denne utgaven av Juristkontakt møter du en jurist med en imponerende historie. Advokat Lars Marius Heggberget ble blind i 2015, men har kjempet seg tilbake til jobben hos Kommuneadvokaten i Oslo. Han sitter også i hovedstyret i Juristforbundet. Heggberget hadde jobbet som jurist i mange år, nådd sine faglige mål og trivdes med gode kollegaer da han ble rammet av total blindhet. En sykdom hadde ført til synssvekkelse også tidligere, men dette var noe helt annet. Heggberget forteller om resignasjon, fortvilelse og sorg den første tiden – overgangen fra å være svaksynt til å bli helt blind er vanskelig å beskrive. Men selv om det å komme tilbake i jobb virket utenkelig i begynnelsen, bestemte han seg for at blindheten ikke skulle få avgjøre. Det var i så fall han selv som skulle få avgjøre om han skulle avslutte advokatkarrieren. Utviklingen fra der han nesten ikke turte å gå ut av huset til dagens situasjon må beskrives som oppsiktsvekkende og viser en imponerende jernvilje.

I intervjuet med Juristkontakt ønsker han å formidle at man kan komme tilbake til arbeidslivet selv om man rammes av en alvorlig funksjonshemming. Men ikke alle arbeidsgivere ser slik på det. En intervjuundersøkelse fra noen år tilbake viste at blinde med førerhund eller personer som satt i rullestol, stort sett ikke kom i betraktning ved ansettelser. I undersøkelsen, gjort på oppdrag av Nasjonalt dokumentasjonssenter for personer med nedsatt funksjonsevne, svarte ni av ti ledere at de ikke ville innkalle en blind med førerhund til jobbintervju. Dokumentasjonssenteret påpekte den gang at det er svært mange oppgaver personer med funksjonsnedsettelse kan utføre i dagens samfunn og at det er

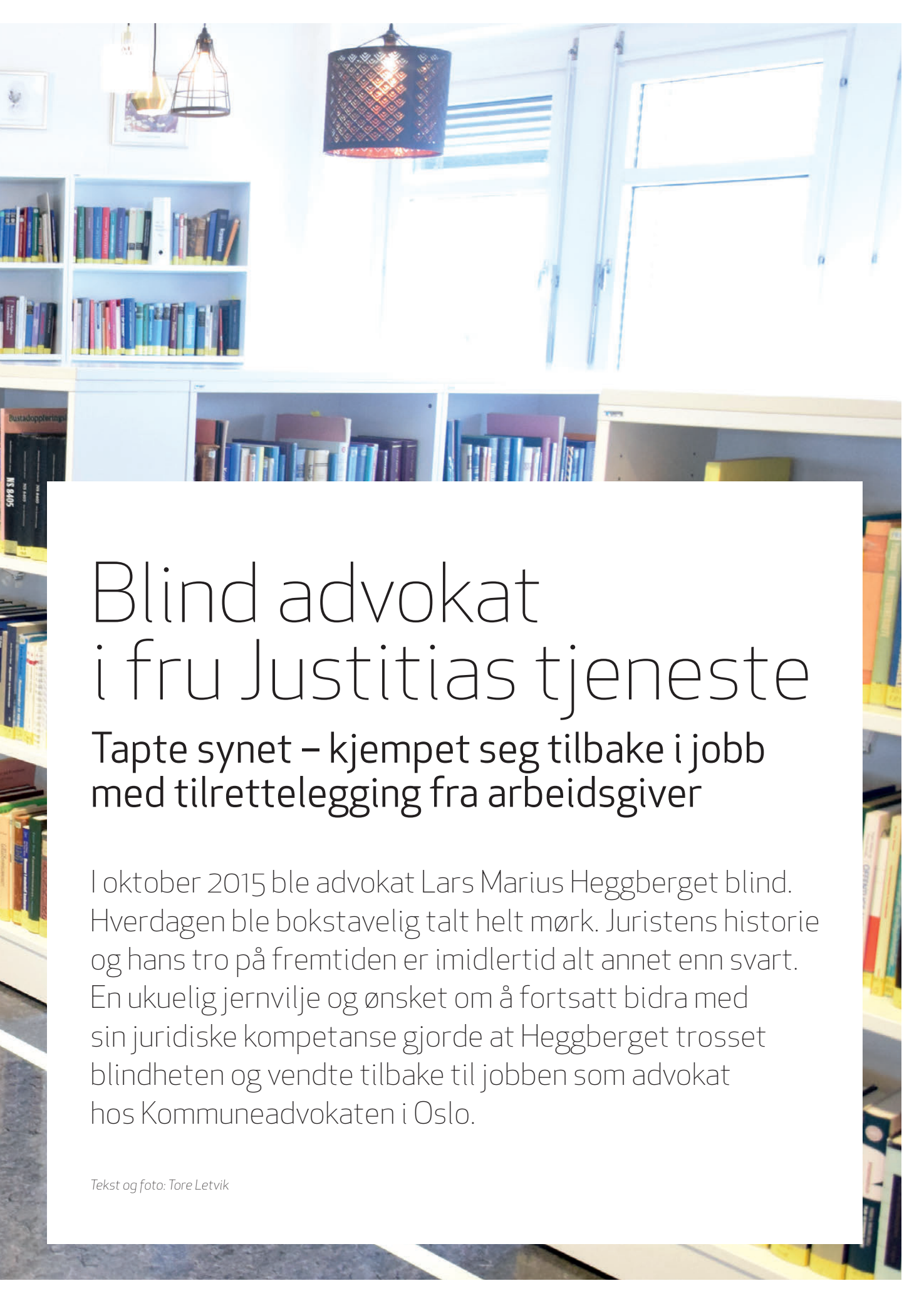
både uvitenhet og fordommer ute i arbeidslivet.

Synshemmede Kristin Torske skrev om denne problemstillingen i et innlegg på NRK Ytring i fjor; «Fordi jeg er synshemma, har jeg lenge visst at jeg tilhører en gruppe der cirka en tredjedel i yrkesaktiv alder har jobb», skrev hun. «Hva hjelper det å slå i bordet med bachelor- eller mastergrad hvis arbeidsgiveren tror du ikke kan sende mail, fylle ut skjema eller komme til eksterne møter?» påpeker Torske. Og forteller om historier der motiverte, dyktige personer har fått direkte signaler om at det enkleste for alle parter ville være om vedkommende søkte uføretrygd først som sist – så man slapp endeløs jobbsøking og utfordrende tilretteleggingsarbeid.

Lars Marius Heggberget bruker blant annet en lesemaskin som skanner papirark med tekst og leser opp teksten høyt over en høyttaler. I tillegg et tastatur som overfører tekst fra dataskjermen til punktskrift. Han har også noe sekretærhjelp. Han har alltid likt å prosedere og da Juristkontakt var på besøk forberedte han seg på en sak han muligens skulle prosedere for Oslo kommune i tingretten. Det er inspirerende å høre Heggbergets historie – en historie om jernvilje, tro på fremtiden og sterkt ønske om å bidra med sin kompetanse tross motgang. «De ansatte i kommunen som jeg bistår som advokat behandler meg likt, det samme gjør mine kolleger og de jeg har kontakt med i Juristforbundet. Selv om du blir blind så er du jo den samme som før», sier advokaten

Ole-Martin Gangnes
redaktør
omg@juristkontakt.no

A photograph of a library or study area. On the left, there are white bookshelves filled with books. A small framed picture hangs on the wall above the shelves. In the center, a large window with white frames is partially open, letting in bright light. A decorative, dark-colored lamp with a patterned shade hangs from the ceiling. The overall atmosphere is bright and airy.

Blind advokat i fru Justitias tjeneste

Tapte synet – kjempet seg tilbake i jobb
med tilrettelegging fra arbeidsgiver

I oktober 2015 ble advokat Lars Marius Heggberget blind. Hverdagen ble bokstavelig talt helt mørk. Juristens historie og hans tro på fremtiden er imidlertid alt annet enn svart. En ukuelig jernvilje og ønsket om å fortsatt bidra med sin juridiske kompetanse gjorde at Heggberget trosset blindheten og vendte tilbake til jobben som advokat hos Kommuneadvokaten i Oslo.

Tekst og foto: Tore Letvik

Selv om Heggbergets historie tilhører sjeldenhetene kan vi alle bli påført en eller annen funksjonshemming. Ulykker, genetisk betingede faktorer eller sykdom kan frata oss livsfunksjoner vi alle tar som gitt, og for den som har synet i behold er det vel knapt nok mulig å forestille seg en tilværelse uten mulighet til å bruke synssansen.

Tilrettelegging fra det offentlige og arbeidsgiver kan være avgjørende for at den som rammes gis et reelt valg til å kunne fortsette å delta i arbeidslivet. Tilrettelegging kunne Heggberget benytte seg av etter hvert, men for en person som er vant til i stor grad å klare seg selv, vil også erkjennelsen av å bli avhengig av hjelp fra andre kunne være sår og vond å kjenne på.

– I tillegg til resignasjonen, fortvilelsen og sorgen over å bli helt blind var det en vond følelse å innse at jeg nå ble helt avhengig av andre. Men det er likevel noe man må svelge dersom man skal komme seg videre, selv om jeg virkelig måtte øve meg på å klare å ta i mot hjelp, sier Lars Marius Heggberget.

Han ønsker Juristkontakt velkommen i sitt kontor hos Kommuneadvokaten i St. Olavs gate i Vika i Oslo. Her begynte han å jobbe i 2004. Arbeidsoppgavene var å være rådgiver i rettslige spørsmål og å føre rettssaker for Oslo kommune.

– Jeg følte at jeg hadde nådd mine faglige mål, og trivdes godt, med gode kollegaer og tilfredshet rent faglig, sier Heggberget som har jobbet som jurist siden 1998.

Som følge av sykdom ble han imidlertid rammet av synssvekkelse, og da den erfarne advokaten var i slutten av 30-årene, forverret situasjonen seg.

– Fra 2010 var jeg sterkt svaksynt. Men med noe sekretærhjelp og synsforsterkende hjelpemidler klarte jeg meg ganske godt, også på slutten av den perioden jeg så. Selv om det etter hvert ble stadig mer utfordrende å prosedere i retten var jeg også i

Høyesterett som svaksynt, sier Heggberget foran en kontorpult med noen flere elektroniske dippedutter enn hva som er vanlig på en kontorpult, men ikke overraskende mye mer.

Her står en lesemaskin som skanner papirark med tekst og leser opp teksten høyt over en høyttaler. I tillegg et tastatur som overfører tekst fra dataskjermen til punktskrift.

– Punktskrift har jeg ikke lært meg helt ennå, sier Heggberget som kom tilbake i 60 prosent stilling, og som nå har økt stillingsandelen til 80 prosent. Den resterende delen dekkes av arbeidsavklaringspenger fra NAV.

**|| Jeg bestemte at
det ikke er blindheten
som skal få avgjøre,
men at jeg selv skal velge**

Store fremskritt

Selv om han tidligere hadde levd med svekket syn ble tilværelsen helt snudd på hodet da han ikke lenger kunne se noe.

– Overgangen fra å være sterkt svaksynt til å bli helt blind er vanskelig å beskrive, sier Heggberget som ble operert i et forsøk på å redde restsynet.

Utfallet ble i stedet total blindhet og et konstant mørke uten mulighet til å registrere lys.

– Så mye som 80 prosent av sanseinntrykkene våre kommer gjennom synet. Da det ble klart at synet var tapt for alltid gled jeg inn i en tilstand av selvmiddelidhet, sorg og sinne. Jeg turte heller ikke å gå ut, av frykt for at jeg kunne falle ned en trapp eller ned i en grøft. Jeg måtte lære meg å «gå» på nytt. Noe som tar all energi når du ikke kan se. Jeg var utmattet hele tiden. For å kunne bevege meg relativt risikofritt er jeg stort sett avhengig av at ting står på faste plasser, og at dører

enten er lukket eller helt åpne. Det kan jeg nemlig høre forskjell på. Verstingen er døren som står halvveis åpen. Da kan jeg tro den er helt åpen og gå rett inn i den, sier Heggberget.

Advokaten stiller til intervju for Juristkontakt med et ønske om å kunne formidle til andre at arbeidslivet er noe man kan velge å komme tilbake til selv om man rammes av en alvorlig funksjonshemming. Da vi spør ham om han vil anbefale andre å gå tilbake i jobb etter å ha blitt satt utenfor arbeidslivet som følge av å bli funksjonshemmet lyder det ettertenksomt:

– Det må være opp til hver enkelt. Viktigst er vel å ta den tiden man trenger. Jeg trengte ett år. For meg var det så skummelt å bli helt blind at det å gå tilbake i jobb var nærmest utenkelig i begynnelsen. Jeg hadde tanker om at jeg ikke dugde lenger og vurderte å gi opp, bli ufør, og å velge et liv med lydbøker og aktiviteter hjemme. Men jeg liker å bruke hodet og å føle relevans, og tok en beslutning om å forsøke å komme tilbake i jobb. Jeg bestemte at det ikke er blindheten som skal få avgjøre, men at jeg selv skal velge å slutte selv dersom jeg vil avslutte min advokatkarriere, sier Heggberget som forteller at det var da han deltok på en tariffkonferanse i Juristforbundet våren 2016 han for alvor begynte å innse at han ville tilbake i jobb.

Pendler med fly

– Det hjalp også at jeg kunne komme tilbake til samme arbeidsgiver som ønsket meg velkommen tilbake og legger ting til rette for meg, sier Heggberget som var tilbake på jobb i løpet av høsten 2016.

I tillegg til å anskaffe tekniske hjelpemidler har Kommuneadvokaten engasjert en sekretær som på deltid hjelper ham å lese, og til å finne fram til rettskilder, blant annet på internett. Arbeidsmiljøet er også noe han trekker fram som en positiv faktor.

– De ansatte i kommunen som jeg bistår som advokat behandler meg

Høsten 2015 våget han ikke gå utenfor sitt hjem. I dag pendler Heggberget 2–3 dager i uka mellom sitt hjem i Trøndelag og sitt arbeid som jurist hos Kommuneadvokaten i Oslo.

likt, det samme gjør mine kolleger og de jeg har kontakt med i Juristforbundet. Selv om du blir blind så er du jo den samme som før, sier advokaten som – i tillegg til jobben som kommuneadvokat i Oslo – er leder for seksjonsstyret i Juristforbundet – Kommune, hvor han var nestleder fra 2012 til 2015. Han er i dag fast medlem i Juristforbundets hovedstyre.

Fra en tilstand hvor han ikke turte å gå ut av huset høsten 2015 til dagens situasjon kan ikke beskrives som annet enn oppsiktsvekkende. Han, kona og barna har flyttet til Melhus i Sør-Trøndelag, og Heggberget pendler

derfor mellom Oslo og Melhus 2–3 ganger i uka. Samtidig forbereder han seg på å prosedere en sak for Oslo kommune i tingretten i juni, blant annet ved hjelp av lesehjelp.

– Jeg har alltid likt å prosedere. Det kan fortsatt være litt åpent om det er jeg eller noen annen hos oss som til slutt fører saken for retten, men jeg gjør forberedelser for å være klar, sier Heggberget som roser sin kone og sine to stebarn som han konsekvent omtaler som barna sine.

– Jeg er svært takknemlig for den støtten familien har gitt meg. Det har vært mye endringer også for dem og jeg tror det er kjempesårt å være så

nærme en person som mister synet, sier Heggberget som blir personlig når vi spør ham hva han savner mest etter at han ble blind.

– Jeg får alt det er mulig å få for å kunne jobbe, og selv om ikke alt teknisk utstyr fungerer optimalt ennå, så er jeg godt fornøyd med tilretteleggingen der. Hvis jeg skal nevne forhold utenfor jobb, så er det største tapet i mitt liv at jeg aldri mer vil få se min kone og barna inn i øynene igjen, og vise versa. Det er tapt for alltid.

Kommuneadvokaten i Oslo

- Kommuneadvokaten er Oslo kommunes eget advokatkontor. Kontoret ledes av Hanne Harlem og består av 21 advokater og fem kontoransatte. Seks av advokatene har møterett for Høyesterett.
- Kommuneadvokaten er organisert som en etat under Byrådslederens kontor. Kommuneadvokaten er selvstendig i juridiske spørsmål og bistår både byråds- og bystyresiden.
- Kommuneadvokaten har to hovedoppgaver: Å føre rettssaker for Oslo kommune og å være rådgiver i rettslige spørsmål. Arbeidsoppgavene til Kommuneadvokaten er nærmere presisert i Oslo kommunes rettsinstruks. Det følger av rettsinstruksen at kommunale virksomheter som trenger advokatbistand i og utenfor rettssak, i utgangspunktet har rett og plikt til å benytte Kommuneadvokaten.

(Kilde: Oslo kommune)

Siden sist

Norwegian China Law Centre åpnet

Norwegian China Law Centre ble offisielt åpnet av rektor Dag Rune Olsen, dekan Asbjørn Strandbakken og dekan Han Dayuan ved Renmin University (Foto: Eivind Senneset)

– Jeg vil anta at de som kobler dette med kulturstudier og kyndighet i mandarin kommer til å være høyaktuelle for arbeidsgivere med virksomhet i Kina

Under Universitetet i Bergen (UiB) Kina-konferanse 4. mai var det formell åpning av Norwegian China Law Center – et nasjonalt senter som skal ha en nøkkelrolle når det gjelder koordinering av alle aktiviteter som Det juridiske fakultet i Bergen har med Kina. En av hovedaktivitetene til senteret er utveksling av studenter mellom fakultetet og tilsvarende kinesiske juridiske utdanninger.

– Senteret springer ut av et langvarig samarbeid mellom UiB og de fremste kinesiske miljøene for rettsvitenskap. Det startet med studentutveksling; nå kommer kinesiske jussprofessorer til Bergen for å undervise i kinesisk rett, og et større sino-europeisk forskningssamarbeid om domstolenes viktige rolle i samfunnsutviklingen er i støpeskjeen. Som resultat av dette samarbeidet, er UiB også det første norske universitetet som tilbyr jusstudenter undervisning i kinesisk rett kombinert med praksis i Shanghai eller Beijing. Jeg vil anta at de som kobler dette med kulturstudier og kyndighet i mandarin – det største språket i Kina – kommer til å være høyaktuelle for arbeidsgivere med virksomhet i Kina, skriver universitetsrektor Dag Rune Olsen i en kronikk i BT.

Spiondrama mellom Tyskland og Sveits

Tyskland og Sveits beskylder hverandre for spionasje, muldvarpvirksomhet og kjøp og salg av stjålne opplysninger etter at tysk politi i mai arresterte en sveitsisk mann i Frankfurt. Tyske påtalemyndigheter mener mannen er sveitsisk spion, som har jobbet med ulovlig overvåking av tyske skatteinspektører, skriver DN, som siterer BBC. Tyskerne mener den arresterte sveitseren står i ledtog med det de mistenker er en muldvarp i finansministeriet i delstaten Nordrhein-Westfalen, som jobber for sveitsisk etterretning. Tysk påtalemyndighet mener muldvarpen blant annet ga navnene på tyske skatteinspektører til spionen. Siden 2010 har Nordrhein-Westfalen betalt varslere i sveitsiske banker millionbeløp for data som har avslørt hemmelige kontoer tilhørende tyske borgere, skriver DN.

Norden og Baltikum skal samarbeide om digitalisering

– Landene i Norden og Baltikum er ledende i Europa på digitalisering. Et tettere samarbeid skal gi bedre tjenester til innbyggere på tvers av landegrensene og skape flere av de nye jobbene. Målet er at Norden og Baltikum blir én kraftfull digital region, sier kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner i en pressemelding. Landene vil blant annet legge til rette for bruk av personnumre og elektronisk ID slik at det blir lettere å bruke tjenester på tvers av landegrensene.

ser tilbake

40 år siden

«Det var enighet om at den nye arbeidsmiljøloven vil bety en vesentlig økonomisk belastning for en rekke bedrifter.»

(Paneldebatt om den nye loven. Det vil ta tid å innfri lovens ambisiøse krav)

30 år siden

«Fortsatt høy strykprosent ved fakultetet i Oslo. Strykprosenten er foruroligende høy. Var innføringen av fem avdelinger et bomskudd?»

(Nesten halvparten stryker i første avdeling og rundt førti prosent i andre og tredje)

20 år siden

«Skal man være konkurransedyktig kan det lønne seg å etablere seg på internett med egen e-post-adresse og kanskje også med egne hjemmesider.»

(I Juristens Hus får alle egne e-post adresser)

10 år siden

«Det er en ensidig tankegang blant jurister. Mange av dem trenger dessuten å lære seg både empati og folkeskikk. Det er en gruppe som har regjert alene på dette feltet i alle år. Men nå er det slutt.»

(Ada Sofie Austegard i Stine Sofies Stiftelse arbeider for flere rettigheter for fornærmede)

Neste Juristkontakt
kommer 21. juni.

Annonsefrist 9. juni

Ring: 918 16 012 eller
e-post: perolav@07.no

Stigende antall arbeidsrettssaker i vest

Tall arbeidstakerorganisasjonen Parat har innhentet fra Domstolsadministrasjonen viser at antallet arbeidsrettssaker har steget med 52 prosent de fem siste årene. I løpet av 2016 kom det inn 1389 arbeidsrettssaker til tingrettsdomstolene. Økningen skjer langs deler av Vestlandskysten og i Stavanger tingrett har det skjedd mer enn en firedobling siden 2012. Og kurvene fortsatte å peke oppover i 2016: Da ble det meldt inn 175 arbeidsrettssaker,

nærmere 40 flere enn året før. På Jæren er tendensen den samme: Mer enn en tredobling i omfanget av arbeidsrettssaker er kommet inn til tingretten siste femårsperiode. Bergen og Nord-Hordaland opplever en tilsvarende utvikling. Samtidig raste antallet arbeidsrettssaker i Øvre Romerike tingrett i 2016 tilbake på et rekordlavt nivå; 13 saker. Og i Oslo står utviklingen på stedet hvil, melder Parat.

Domstolene: – Utviklingen er bekymringsfull og får store konsekvenser

Haugaland tingrett er en av domstolene som nå har så lang saksbehandlingstid på straffesaker at en del tiltalte får strafferbatt, melder NRK. I 2014 var saksbehandlingstiden i straffesaker som hadde med dommere 89 dager. Første kvartal i år var ventetiden økt til 209 dager. Kravet er 90 dager. – Utviklingen er bekymringsfull og får store konsekvenser. Ventetiden er nå så lang at i en del saker så får tiltalte strafferbatt, sier sorenskriver Tine Odland i Haugaland tingrett. Regjeringens avbyråkratisering- og effektivitetsreform, som forutsatte at alle statlige virksomheter

skulle bli mer effektive, har ført til lavere budsjetter og lengre saksbehandlingstid, skriver NRK. – I 2015 og 2016 har vi mistet til sammen to dommerfullmektiger. Med to av ti dommere borte, går saksbehandlingstiden i været. Vi prioriterer selvsagt de mest alvorlige sakene, men mange må vente, sier Odland.

Tall fra Domstoladministrasjonen viser at Haugaland tingrett fra 2014 og til i dag er den tingretten i landet som har hatt den største økningen i saksbehandlingstid.

Striden om fredsprisen til Strasbourg

Forvaltningen av Nobels fredspris er blitt en sak for den europeiske menneskerettsdomstolen i Strasbourg etter at Stockholm tingsrett i fjor avviste et søksmål for å få nærmere avklart hvem som tilhører kretsen av legitime mottakere, melder Nobel Peace Prize Watch på sitt nettsted nobelwill.org. I en oppsummering skriver Nobel Peace Prize Watch: – I 2012 var det blitt avklart at Den norske Nobelkomité etter svensk stiftelseslov er et underorgan og at det fulle og endelige ansvar også for fredsprisutdelingene tilligger Nobelstiftelsens styre. Den svenske stiftelsesloven pålegger styremedlemmer å holde en stiftelse skadesløs for tap ved en

utbetaling i strid med stiftelsens formål, i den aktuelle saken prispengene som ble betalt til EU i 2012. Saksøkere var Nobel Peace Prize Watch og to nominerte for 2016 som mente de klart kom inn under søksmålsadgangen for «enhver som etter formålsbeskrivelsen kan komme til å få fordel av stiftelsen.» Dommeren avviste saken uten å ha vurdert lovens klare kriterium, og Svea Hovrätt avslo anken uten å kommentere denne hovedinnvendingen, hevder saksøkerne bl.a. i begrunnelsen for å anlegge sak mot Sverige for ikke å ha oppfylt saksøkeres rett til en fair trial etter artikkel 6 i konvensjonen.

Permanent sikkerhetskontroll i Oslo tinghus

Domstolen har lenge etterlyst bedre sikkerhet. Nå er det på plass. – Ett av våre samfunnsoppdrag er å tilby trygghet for alle som ferdes i tinghuset. Vi er glade for at vi nå kan innføre permanent sikkerhetskontroll, sier sorenskriver i Oslo tingrett, Geir Engebretsen.

Tekst: Tore Letvik / Ole-Martin Gangnes

– Å sikre trygghet for alle som ferdes i tinghuset er ett av våre samfunnsoppdrag. Vi er godt fornøyd med å ha fått permanent sikkerhetskontroll nå, sier sorenskriver Geir Engebretsen, her i hovedinngangen i Oslo tinghus, foran de to slusene som har like høyt sikkerhetsnivå som på en flyplass.

Det var en svært tilfreds sorenskriver som var til stede da dørene ble åpnet i Oslo tinghus 4. mai. For første gang ble vitner, besøkende, advokater, aktører og andre aktører i rettssaker sluset gjennom den fysiske sikkerhetskontrollen som nå er på høyde med kontrollen av reisende på flyplassene.

Til tross for at mange hundre mennesker ferdes inn og ut av Oslo tinghus daglig oppsto ingen lang kø og ventetid i de to «løpene» hvor vektere, røntgen og metalldetektorer nå hele tiden er i sving for å avsløre den som skulle prøve seg på å ta med farlige gjenstander inn i tinghuset. Reaksjonene første dag var positive. Under Juristkontakts intervju med Engebretsen mottok han spontane tilrop blant annet fra advokater, som hastet forbi på vei inn i de ulike rettssalene.

Dette var sannelig på tide! Og; «kontrollen gikk raskt og problemfritt», var blant kommentarene sorenskriveren fikk i løpet av timen mellom 08.00 og 09.00, som er tidsrommet da pågangen er størst. Sikkerhetskontrollen er satt opp i inngangspartiet.

– Dette innebærer at alle, unntatt tinghusets egne faste ansatte og politi som jobber med sikring og vakthold, blir kontrollert. Advokater, aktører, sakkyndige, vitner, ja alle besøkende og aktører som skal inn i tinghuset må fra nå av gjennom sikkerhetskontrollen, sier Engebretsen som røper at innvielsen av sikkerhetskontrollen var lagt til en torsdag av strategiske grunner.

– Vår erfaring er at torsdag og fredag er dager hvor færrest mennesker besøker tinghuset, og det var naturlig å bruke disse dagene i en «innkjøringsperiode» for den nye kontrollen. Det ser ut til å gå veldig fint, kunne en tydelig fornøyd sorenskriver meddele etter en times «drift».

Bergen er neste

Engebretsen understreker at det også har vært sikkerhetstiltak i tinghuset tidligere, men da utenfor den enkelte rettssal i byggets ulike etasjer, etter en individuell vurdering av hver rettssak. Det har ikke

**|| Det neste nå er
Bergen, og det jobbes
nå med å finne en løsning
der som ivaretar at
tinghuset i Bergen ikke
har en indre sone,
som Oslo tinghus har**

tidligere vært permanent kontroll i inngangspartiet av alle som skal innenfor tinghusets vegger. Den permanente sikkerhetskontrollen koster nærmere syv millioner kroner hvert år, og kommer som en ekstrabevilgning fra regjeringen.

– I tillegg til å sørge for trygghet tror jeg at tiltaket blir kostnadseffektivt. I en lengre en periode tidligere i år var det to store rettssaker som hver krevde fire – fem politifolk til å sikkerhetskontrollere personer som skulle inn og ut av rettssalene. Med den grundige sikkerhetskontrollen i tinghusets inngangsdør – som i likhet med på Gardermoen utføres av vektere – vil behovet for sikkerhetstiltak utenfor rettssalene reduseres. Noe som igjen kan føre til at politifolk som i dag driver med sikkerhetskontroll vil kunne frigjøres til politioppgaver andre steder i samfunnet, sier Engebretsen.

Til stede under åpningen var også direktør i Domstoladministrasjonen Sven Marius Urke.

– All ære til Oslo tingrett for å ha fått på plass permanent sikkerhetskontroll. Domstolen har selv stått på for dette. Fra DAs side har vi støttet opp om å få innført dette sikkerhetstiltaket som har vært etterspurt i svært mange år, sier Urke til Juristkontakt.

Han kan røpe at Oslo tinghus er det første i rekken av større tinghus rundt om i Norge som får permanent sikkerhet.

– Det neste nå er Bergen, og det jobbes nå med å finne en løsning der som ivaretar at tinghuset i Bergen ikke har en indre sone, som Oslo tinghus har. For landets andre domstoler ►

Åpningen av sikkerhetskontrollen gikk knirkefritt, kunne (f.v.) direktør i Domstoladministrasjonen Sven Marius Urke, direktør i Oslo tinghus Arnhild Olsen, og sorenskriver Geir Engebretsen konstatere.

må vi identifisere hvor det er viktigst, for det er nok ikke slik at alle landets domstoler vil kunne få permanent sikkerhetskontroll av alle parter og besøkende, sier Urke.

Væpnet politivakt

Oslo tinghus er den andre rettsbygningen i Norge som har innført dette – Høyesterett fikk sikkerhetskontroll for et år siden.

Sikkerhetssjef i Oslo tinghus, Frode Wold, sier til magasinet Aktuell Sikkerhet at han føler seg sikker på at det før eller siden blir nødvendig med tilsvarende sikring i mange norske rettslokaler. Bergen (som DA nå bekrefter) og Trondheim er trolig de neste som får tilsvarende sikring som tinghuset i Oslo nå blir utstyrt med, skriver magasinet.

– Norsk rettsvesen er tuftet på åpenhet, og slik skal det også være. Disse rettsprinsippene som verdsettes svært høyt, kommer imidlertid enkelte ganger i konflikt med behovet for sikkerhetstiltak. Derfor er permanent adgangskontroll inn til tinghuset et virkemiddel for å heve tryggheten for dem som til enhver tid er her, sier Wold.

Han begynte som sikkerhetssjef i Oslo tinghus og Borgarting lagmannsrett for snart fem år siden, og sier til Aktuell Sikkerhet at han merker et stadig tøffere trusselbilde. Dette gjelder i stor grad straffesaker, men er også knyttet til blant annet familiesaker hvor sterke følelser er involvert.

31 av sakene som ble irettesført i Oslo tinghus i fjor krevde væpnet politivakthold. Dette var mer enn en dobling fra 2014. 39 rettssaker måtte gjennomføres med sikkerhetskontroll av dem som skulle inn i salene.

– I snitt var det forsterket sikkerhet i mer enn én sak per dag, forteller Wold til Aktuell Sikkerhet.

– Vi har kontinuerlig dialog med politiet om sikkerheten rundt mange berammede straffesaker. Opplysninger som gjør det mulig for oss å kunne være godt forberedt, og dermed også kunne sette inn nødvendige tiltak, ligger ofte i de involverte historikk hos politiet. De sikkerhetsmessige utfordringene kan for øvrig være minst like store i familiesaker der vi ikke har forutsetning for å kjenne aktørenes potensielle reaksjonsmønster og følelsesliv. Vi opplever også, både i straffe- og

sivilsaker, at en av partene føler at de mister ære og stolthet – noe som kan gi seg utslag i hevn eller trusler om hevn, sier Wold til Aktuell Sikkerhet.

– Vi finner innimellom våpen og ammunisjon gjemt inne i tinghuset, og av og til avsløres våpen gjemt på personer. Noen bærer våpen for å skade, mens andre bevæpner seg i selvforsvar. At situasjonen i hovedstaden blir tøffere og tøffere, er en realitet vi må ta innover oss, sier Wold.

Som flyplass

Sikkerhetskontrollen som nå er innført likner den man går gjennom på flyplasser, med metalldetektor og gjennomlysning av bagasje.

Oslo tingrett opplyser at man ikke kan ta inn skarpe eller spise gjenstander, eller andre gjenstander som kan utgjøre en risiko. Drikkeflasker/kaffebegre er normalt tillatt, men disse kan også bli kontrollert. Det er en egen port for rullestolbrukere, barnevogner og andre med spesielle behov. Krykker må også gjennomlyses i røntgenmaskinen. Kontrollen omfatter kun gjenstander. Det vil fortsatt ikke være nødvendig å legitimere seg for å komme inn i tinghuset. Både profesjonelle aktører og besøkende er omfattet av kontrollen.

Oslo tingrett skriver på sin nettside at man bør gjøre følgende for å komme raskt gjennom kontrollen:

Legg alle metallgjenstander (nøkler, mynter, mobiltelefoner m.m.) i håndbagasje eller ytterklær før du kommer til gjennomlysningen.

Legg dette i plastboksene du finner ved maskinen:

- Håndbagasje
- Større elektriske artikler som PC, kamera og nettbrett (tas ut av vesker)
- Ytterplagg og jakker
- Sko med metallinnlegg
- Belter med metallspenner (ta gjerne av beltet i forkant)

GYLDENDAL

Gyldendals kommentarserie

– Skrevet av Norges fremste jurister

Lønnsoppgjøret i staten

– Dette oppgjøret er et nytt langt skritt i riktig retning

Leder av Juristforbundet-Stat gleder seg over utviklingen av et nytt lønssystem i staten.

Tekst: Ole-Martin Gangnes

Akademikerne har kommet til enighet med staten i det som i år er et mellom-oppgjør. I fjor ble Akademikerne enige med staten om at lønnsutviklingen for Akademikernes medlemmer, og dermed for Juristforbundets medlemmer i staten, skal bestemmes lokalt i den enkelte virksomhet. Årets oppgjør har vært en oppfølging av det partene ble enige om i fjor:

- Rammen for oppgjøret er på linje med arbeidslivet for øvrig, og all lønn forhandles lokalt.
- Lønnstabellen med lønnstrinn fjernes, og lønn oppgis i kroner. Partene lokalt står fritt til å heve lønningene med et hvilket som helst beløp.
- Lokalt har man mulighet til å opprette arbeidstitler, noe som åpner opp for en større bruk av titler knyttet til arbeidsoppgaver og profesjon.
- Lokalt kan man benytte alle virkemidler: Generelle tillegg til alle medlemmer, individuelle

tillegg og eventuelt heving enkelt-grupper.

Akademikerne har over mange år jobbet for lokale forhandlinger.

– Dette oppgjøret er et nytt langt skritt i riktig retning. Høy utdanning skal lønne seg, og det har det ikke gjort i staten så langt. Staten som arbeidsgiver må bli langt flinkere til å ivareta de med høy utdanning. Med lokale forhandlinger baseres lønnsutvikling for den enkelte i større grad på utdanning, kompetanse, ansvar, innsats og resultater – et ønske fra organisasjoner som representerer ansatte med høyere akademisk utdanning gjennom mange år. For arbeidsgiver er det viktig å kunne bruke lønn som virkemiddel for å beholde og tiltrekke seg riktig og høy kompetanse, sier Sverre Bromander, leder for Juristforbundet – Stat.

Han mener det har vært helt avgjørende å få gjort noe med lønnsfastsettelsen i staten.

– I årevis har akademikere i staten vært lønnstaperne. Det skyldes at det gamle systemet, sjelden eller aldri har verdsatt og ivaretatt de med høy utdanning.

Bromander sier det nye systemet gir resultater.

– I staten så vi allerede i fjor at overgangen til lokale forhandlinger ga

våre medlemmer en gjennomsnittlig bedre lønnsutvikling enn andre statsansatte.

– De sentraliserte oppgjørene vi hadde frem til i fjor hadde en klar lavtlønnsprofil, der Akademikerne var med å subsidiere andre gruppers lønnsøkning. Tilleggene på lønnstabellen ble fordelt slik at de lavere lønnstrinnene fikk en prosentvis høyere lønnsutvikling enn de høyere trinnene. Nå er den såkalte A-tabellen fjernet. Det betyr at vi ikke lenger skal snakke om lønnstrinn. Lønnstrinn eksisterer ikke lenger. Med egen avtale vil pengene til lokale forhandlinger beregnes av vår egen lønnsmasse. Fordi Akademikernes medlemmer har en gjennomsnittlig høyere lønn enn de øvrige ansatte – blir det mer penger å fordele på våre medlemmer gitt samme økonomiske ramme.

Når det gjelder hva konkret det økonomiske resultatet betyr i år, skriver Akademikerne:

«Rammen for årets oppgjør er på linje med frontfaget og arbeidslivet for øvrig. Hele den disponible rammen på 0,85 prosent av Akademikernes lønnsmasse per 1. oktober 2017 går til lokale forhandlinger. Akademikernes gode oppgjør i 2016 er årsaken til at det er noe mindre friske midler til fordeling i år. Vi fikk høye tillegg i fjor, og tar med denne mergevinsten

Sverre Bromander, leder for Juristforbundet – Stat, sier at det lønssystemet Akademikerne arbeider for ikke er et eksperiment. – Dette er system som virker i privat sektor og som for femten år siden ble innført i kommunen, og som har vist at det ivaretar kompetanse på en langt bedre måte enn det staten har klart til nå (Foto: Thomas Haugersveen)

inn i 2017 som et såkalt overheng i årets oppgjør.»

Går foran

Sverre Bromander sier Akademikerne nå går foran i en nødvendig utvikling.

– Vi viser vei til hvordan vi kan utvikle et nytt lønssystem i staten hvor vi ivaretar alle, også jurister og andre akademikere med høy kompetanse innenfor sine fagfelt. Det går ikke bare utover akademikerne som jobber i staten at staten som arbeidsgiver ikke klarer å ivareta disse arbeidstakerne.

Han sier dette går ut over alle brukerne av statens tjenester.

– Staten forvaltning blir forringet at vi ikke klarer å ivareta og beholde alle de med høy utdanning som slutter og går over i bedre betalte jobber. Staten må i en helt annen grad i dag vurdere markedsverdien på kompetansen som arbeidstakerne har, og belønne den tilsvarende, slik at vi ikke opplever at det private markedet fortsetter å være så mye mer attraktivt for

Vi ser jo at vi er på riktig vei når vi ser hvilke propagandaapparat som settes i gang mot den avtalen Akademikerne inngikk fjor

akademikere i staten. Det innebærer rett og slett å begynne å betale jurister og andre akademikere det de er verdt. Det er den eneste måten vi kan opprettholde en god og solid statlig sektor i Norge.

Han understreker at det lønssystemet Akademikerne arbeider for ikke er et eksperiment.

– Dette er system som virker i privat sektor og som for femten år siden ble innført i kommunen, og som har vist at det ivaretar akademisk kompetanse eller høy kompetanse på en helt annen og langt bedre måte enn det staten har klart til nå.

Bromander viser til at lokale forhandlinger har gitt gode resultater for Akademikernes medlemmer i kommunesektoren.

– Siden innføringen av lokale forhandlinger i kommunene i 2002, har gjennomsnittslønnen for ansatte med høyere akademisk utdanning økt med om lag 100 000 kroner mer enn for tilsvarende utdanningsgrupper som har sentral lønnsdannelse. Dette er en sentral årsak til at jurister ansatt i kommunen har gått forbi jurister ansatt i staten lønnsmessig, sier han.

– Vi ser jo at vi er på riktig vei når vi ser hvilke propagandaapparat som settes i gang mot den avtalen Akademikerne inngikk fjor, og som forsøker å snakke ned avtalen, og det tilsvarende kan vi nok forvente oss i år. Det er et tydelig tegn på at noen forstår at høy utdanning på sikt kanskje vil lønne seg også i staten, og at akademikere med nytt avtalesystemet forhåpentligvis i fremtiden større grad kan fremstå som lønsvinnere enn lønnstaper, sier lederen for Juristforbundet – Stat.

Besluttet elektronisk valg av styret

– Helsejuristene går foran i Juristforbundet

Helsejuristene i Juristforbundet besluttet under sitt årsmøte i april å innføre elektronisk urnevalg ved valg av styret. Tiltaket begeistrer Jørn H. Hammer, leder i Juristforbundet – Privat. – Det er avgjørende viktig at de fagorganiserte opplever at de har reell mulighet til å stemme på dem som treffer beslutninger på vegne av fellesskapet. Helsejuristene går i så måte foran i Juristforbundet, sier han.

– Styret i seksjon Privat vil arbeide for at elektronisk urnevalg skal gjelde alle styrevalg, sier Jørn H. Hammer (Foto: Juristforbundet)

Tekst: Ole-Martin Gangnes

Helseforetakenes juristforening (HFJ) er en medlemsforening under Juristforbundet-Privat. Under sitt årsmøte i Bergen 26. april besluttet HJF å innføre elektronisk urnevalg ved valg av styret.

– Jeg opplevde årsmøtet som positive til forslaget, og de endringene i vedtektene vi måtte foreslå ble enstemmig vedtatt av de fremmøtte, sier Dag Erik Danielsen, avtroppende leder av Helseforetakenes juristforening

– Med en medlemsmasse på rundt 150 spredt ut over hele landet, er det ikke alltid lett å få samlet alle fysisk på årsmøtene våre. Det vil derfor alltid være et visst demokratisk underskudd ved å ha valg kun ved fremmøte på årsmøtene. Innføringen av elektronisk valg vil bøte på dette, samtidig som jeg tror engasjementet blant medlem-

mene vil øke. Dette blir spennende å følge med på, sier Danielsen.

– Det er all mulig grunn til å gratulere Helsejuristene for innføring av elektronisk urnevalg. Alle kan dermed utøve elementære organisatoriske rettigheter knyttet til medlemskapet. Nå kan man stemme uten å måtte være et bestemt sted på et bestemt tidspunkt. Og superenkelt, sier Jørn H. Hammer, styreleder i Juristforbundet – Privat.

Ifølge Hammer har Landsmøtet i Juristforbundet, tidligere Representantskapet, i prinsippet åpnet for en slik valgform.

– Styret i seksjon Privat vil arbeide for at dette skal gjelde alle styrevalg, sier Hammer til Juristkontakt.

Helsejuristene var en del av lege-streiken i fjor høst.

– Streiken førte ikke frem, hvilket bl.a. betyr at lønnsjusteringen ble flyttet fra 1.1. til 10.10. Det å være i streik kan derfor ha konsekvenser, og

det fikk Helsejuristene altså merke på lommeboken i dette oppgjøret. Det er avgjørende viktig at de fagorganiserte opplever at de har reell mulighet til å stemme på dem som treffer beslutninger på vegne av fellesskapet. Helsejuristene går i så måte foran i Juristforbundet, sier Hammer.

Han mener at Helsejuristene har hatt og har flinke og engasjerte tillitsvalgte.

– Det som imidlertid er avgjørende er at medlemmene på den ene side i ettertid ikke kan bestride de tillitsvalgtes legitimitet ved å vise til en valgordning med krav til oppmøte som reelt sett fratar medlemmene medbestemmelse gjennom valg. På den annen side gir elektroniske valg økt kraft og legitimitet overfor motparten for de som faktisk forhandler på våre vegne. Derfor gratulerer jeg Helsejuristene – i rettssikkerhetens navn, sier Jørn H. Hammer.

JURIST
FORBUNDET

GRATIS

Deltakelse og opphold
i enkeltrom er gratis.
Reiseutgifter dekkes
etter billigste
reisemåte.

Kurs for tillitsvalgte

Arbeidsrettslige temaer II

Målgruppe: **Tillitsvalgte i alle sektorer
– 5 plasser avsatt til ledere**

Fra: **Onsdag 12. oktober 2017 kl. 10.30**
Til: **Torsdag 13. oktober 2017 kl. 14.00**
Sted: **Son Spa, Son**

Kursnummer: **2017660**
Påmeldingsfrist: **15. juni 2017**

Mange lover og andre bestemmelser regulerer arbeidstakernes rettigheter og plikter i arbeidsforhold. Kurset er en oppfølging av det innledende kurset "Arbeidsrettslige temaer I". Vi vil gå gjennom sentrale temaer innen arbeidsretten som lojalitetsprinsippet, tillit, oppfølging av sykmeldte, praktiske forhold rundt mobbing, personvern og varslingsreglene.

Vi vil særlig se på:

- Gjennomgang av aktuelle lover og arbeidsrettslige rettsregler og prinsipper
- Tillitsvalgtes rolle i de enkelte sakene
- Lederansvaret

Undervisningen foregår ved foredrag og aktiv deltagelse med tid til spørsmål og diskusjon omkring de temaer som behandles.

Kurset er tilpasset tillitsvalgte og ledere i alle sektorer. Det er reservert plasser for ledere på dette kurset. Det er ikke noe vilkår for deltagelse at man har deltatt på kurs i «Arbeidsrettslige temaer I»

Påmelding: www.juristforbundet.no/tillitsvalgt Spørsmål: **Solveig Dahl Kongsvik** | sdk@juristforbundet.no | **915 55 268**

Eventuelt forfall må meldes snarest mulig og senest én uke før kursstart. I motsatt fall vil det påløpe et gebyr på kr 500,-. Dette gjelder ikke ved sykdom.

Unge arbeidsrettsjurister lager nettverk

Det nystartede Nettverk for yngre arbeidsrettsjurister (NYA) er en faglig arena for yngre arbeidsrettsjurister og –advokater. Over femti interesserte møtte opp til det første møtet.

*Tekst: Ole-Martin Gangnes
Foto: Tore Letvik*

– Vi skal arrangere foredrag og diskusjoner og være en arena for å møte og bli kjent med andre kollegaer på arbeidsrettsområdet. Ved å invitere personer både fra offentlig forvaltning, forskermiljøet og arbeidsgiver- og arbeidstakersiden, håper vi på å få til spennende diskusjoner, forteller Anne-Beth Meidell Engan (advokatfullmektig i Selmer), Alexander Cascio (advokat i LO), Eirik Hognestad (tidligere rådgiver i Arbeids- og sosialdepartementet og nå ansatt i NHOs advokattjenester) og Marianne Gjerstad (advokat i Storeng, Beck & Due Lund) til Juristkontakt.

Sammen med Alexander Næss Skjønberg (stipendiat ved Det juridiske fakultet, UiO) er de initiativtakere til det nye nettverket.

– Vi har etablert nettverket på eget initiativ og kommer fra både arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisa-

sjoner, advokatfirmaer, offentlig forvaltning og akademien.

Vi møter dem i advokatfirmaet Selmers lokaler i Oslo rett før det første møtet skal arrangeres. Responsen har vært god, med over femti påmeldte. Interessen er tydeligvis stor for en arena for de yngre arbeidsrettsjuristene; for det er ikke alltid så lett for en yngre jurist å ta ordet i en forsamling med erfarne tungvektene i arbeidsrettsmiljøet. Initiativtakerne forteller at terskelen skal være lav og at det sosiale også er en viktig del av nettverket.

**// Flere har etterlyst
en faglig arena hvor yngre
og kanskje mindre etablerte
arbeidsrettsjurister og
advokater kan møtes**

– Flere har etterlyst en faglig arena hvor yngre og kanskje mindre etablerte arbeidsrettsjurister og advokater kan møtes for å diskutere aktuelle arbeidsrettslige spørsmål. NYA retter seg derfor særlig mot denne gruppen, både med tanke på deltakere og foredragsholderne. Det skal være lav terskel for å bidra i diskusjoner og å holde faglige innlegg. På denne måten søker vi å bidra til økt kunnskap og interesse for arbeidsrett som rettsområde, sier Anne-Beth Meidell Engan.

Tema for første møte var nedbemanning og utvalgskrets med foredragsholderne Lasse Gommerud Våg, som er utreder i Høyesterett og Oddvar Lindbekk, advokat i Norman & Co.

Gommerud Våg har blant annet skrevet masteroppgave om ansiennitetsklausuler i tariffavtaler og forholdet til arbeidsmiljølovens regler om stillingsvern. Og Lindbekk har ført en prinsipielt interessant oppsigelsessak på vegne av en ansatt i Posten, der temaet var utvelgeskrets.

Etter foredragene og den faglige delen var det en sosial samling for deltakerne.

Supplement

– Vi ønsker å være et supplement til de andre foreningene og nettverkene. Interessen tyder på at det er stor interesse for et slikt tilbud til yngre jurister. Det er også viktig at vi kombinerer det faglige med det sosiale og at vi kommer fra både privat og offentlig virksomhet. Dette kan bli et veldig bra sosialt fellesskap, sier Engan, Cascio, Hognestad og Gjerstad.

Nettverket skal favne jurister fra alle deler av arbeidsrettsjussen og ha stor tverrfaglighet.

– Det gjør at vi kan få diskusjoner med flere forskjellige perspektiver, sier de.

– Vi ser for oss ulike temaer hver gang, som gjerne tar utgangspunkt i lovendringer eller interessante dommer.

F.v. Anne-Beth Meidell Engan, Alexander Cascio, Eirik Hognestad og Marianne Gjerstad er initiativtakere til Nettverk for yngre arbeidsrettsjurister. – Vi ønsker å være et supplement til de andre foreningene og nettverkene. Interessen tyder på at det er stor interesse for et slikt tilbud til yngre jurister, sier de.

– Det kan vel bli friske diskusjoner mellom juristene fra for eksempel LO og NHO om en del temaer?

– Jo, eller mellom firmaene for den saks skyld. Og det er bare bra. Men vi er jo alle juristkolleger og har et felles faglig ståsted på den måten. Dessuten er det veldig fint å lære

hverandre å kjenne. Husk også at det å kjenne hverandre er nyttig når man skal kommunisere med andre jurister i arbeidshverdagen; de fleste saker finner sin løsning utenom retten.

Selmer sponser den første samlingen i nettverket, men det er meningen at møtene skal gå på rundgang.

– Vi er så sammensatt at vi kan lære av hverandre. Dessuten er vi både praktikere og teoretikere. Summen av dette vil bidra til både gode diskusjoner og gode sosiale samlinger, sier initiativtakerne rett før møtelokalet fylles.

Bruk av private aktører i barnevernet under lupen

Nye retningslinjer kan gi inngripende regulering av bransjen

Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) vurderer å innføre nye retningslinjer for kommunenes bruk av private aktører i barneverntjenesten. Etter det Juristkontakt erfarer kan retningslinjene føre til en langt strengere regulering av kommunenes mulighet til å bruke private firmaer i saksbehandling av barnevernssaker.

Tekst: Tore Letvik

Tall BLD selv har publisert fra perioden 2014–2015 viser at hele 77 prosent av barneverntjenestene benytter private aktører til å utføre en eller flere av sine lovpålagte oppgaver. Deres innføres et restriktivt regelverk som begrenser bruken av private kan kommunene bli nødt til å utføre mer av arbeidet selv.

Kjernen i problemstillingen som BLD har til vurdering er i hvilken grad barnevernloven gir kommunene adgang til å la private aktører utføre oppgaver og utøve myndighet som gjennom loven er lagt til barneverntjenesten.

Juristkontakt har, gjennom journalsøk i offentlige journaler og begjæring om innsyn hjemlet i Offentlighetsloven, fått tilgang på dokumenter

som viser at de sentrale myndighetene i løpet av de siste årene har mottatt opplysninger om at private aktører langt på vei skal ha overtatt saksbehandlingen i barnevernssaker. I et brev sendt til Barne-, ungdoms og familiedirektoratet (Bufdir) allerede 30. september 2015 beskrev Fylkesmannen i Nordland situasjonen i noen av kommunene i fylket som bruker private firmaer til å utføre barneverntjenester.

«En av kommunene har i lengre tid kjøpt tjenester fra et slikt firma som har overtatt saksbehandlingen i enkelte saker. (...) Noen eksempler på oppgaver vi gjennom vår tilsynsrolle er blitt kjent med at det private firmaet har utført er å avvise klage fra en forelder i en barnevernssak, innhente opplysninger fra politi og kriminalomsorgen og kreve å gjennomføre hjemmebesøk og samtaler med barn i forbindelse med undersøkelse etter barnevernloven § 4-3», skriver fylkesmannen.

I brevet blir Bufdir også informert om at «De fleste dokumenter i disse sakene sendes ut fra det private firmaet med firmaets logo på brevpapiret, at saksbehandlingen ikke skjer i kommunens fagprogram for barnevernet, men at dokumenter føres inn i saken i ettertid, og at dokumentene i saken ikke produseres i kommunens saksbehandlingsprogram, men på firmaets datamaskin».

«Disse dokumentene leveres i ettertid til barneverntjenesten slik at disse blir arkivert i barnets journal», skriver fylkesmannen.

Vil ha avklart lovlighet

I brevet, som har medvirket til at departementet vurderer nye retningslinjer, ber Fylkesmannen i Nordland om en vurdering av hvor grensen skal gå i forhold til hva private kan utføre av oppgaver som er tillagt kommunenes barnevernadministrasjon gjennom barnevernloven og som dermed innebærer utøvelse av offentlig myndighet.

«Vårt spørsmål gjelder hvilke oppgaver barneverntjenesten gjennom fullmakt kan sette bort til andre», skriver fylkesmannen.

Barne- og likestillingsdepartementet har fortsatt ikke svart på brevet. Juristkontakt har imidlertid fått innsyn i et foreløpig utkast til svar som departementet forfattet i mars i år. De deler av brevet som omhandler departementets vurderinger av mulige nye retningslinjer har blitt unntatt offentlighet og sladdet. Innholdet det ikke gis innsyn i har vært av en slik karakter at BLD har sendt brevtkastet til jurister i Justisdepartementets lovavdeling for å få en vurdering derfra.

I en epost til en av lovavdelingens jurister 31. mars skriver de ansvarlige i Barne- og likestillingsdepartementet blant annet følgende:

«Som nevnt benytter kommunene i utstrakt grad private i utførelse av oppgaver etter barnevernloven. Samtidig er det mye som tyder på at dette ikke alltid skjer med den grad av kontroll og styring som departementet har lagt til grunn som en forutsetning. Vår vurdering er at den vedlagt uttalelsen fra departe-

Barne- og likestillingsminister Solveig Horne la i slutten av mars måned fram barnevernsreformen, med forslag til endringer i barnevernloven. (Foto: Cornelius Poppe / NTB scanpix)

sikt over og innsikt i hvordan de private aktørene utfører oppgavene på det offentlige vegne. I så fall svekker dette barnas rettssikkerhet», heter det i proposisjonen.

I lovproposisjonen settes fingeren på faren ved å blande roller.

«I de tilfeller der private aktører tilbyr kjeder av tjenester og tiltak, og kanskje også evaluerer tiltaket, kan dette gi rollekonflikter og habilitetsproblemer. Det er uheldig dersom den samme private aktøren vurderer behov for tiltak samtidig som aktøren tilbyr, og tjener penger på, tiltaket.»

Departementet mener at det er en fordel at både offentlige og private aktører tilbyr tjenester og tiltak i barnevernet, men at det har vært en utvikling over tid som gjør det nødvendig å vurdere nærmere hvilke områder de private aktørene kan brukes, og hvordan det best kan sikres at det offentlige ivaretar sitt ansvar.

«Barnevernloven inneholder ingen lovhjemmel som gir det offentlige adgang til å delegere offentlig myndighetsutøvelse til private. Det å åpne for slik delegasjon har vært ansett som uaktuelt siden dette vil være lite forenlig med grunnleggende rettssikkerhetshensyn på området», heter det.

Barnevernreform

BLD viser videre til at den foreslåtte barnevernsreformen gir mer ansvar både faglig og økonomisk til kommunene.

«Departementet legger til grunn at tydeligere rammer for private aktører skal være på plass før den nye ansvarsdelingen trer i kraft», heter det i proposisjonen.

Da Barne- og likestillingsminister Solveig Horne (FrP) la frem barnevernreformen 31. mars understreket hun også at det er et stort behov for å heve kompetansen i det kommunale barnevernet, og pekte på at dette vil er en del av reformen.

– Barnevernstjenestene har selv etterspurt økt kompetanse, og med

Barnevernet

I følge informasjon fra Barne- og likestillingsdepartementet mottok om lag 53.100 barn og unge tiltak fra barnevernet i løpet av 2014. I sin oversikt peker BLD likevel på at antallet barn med tiltak fra barnevernet har stabilisert seg de siste årene.

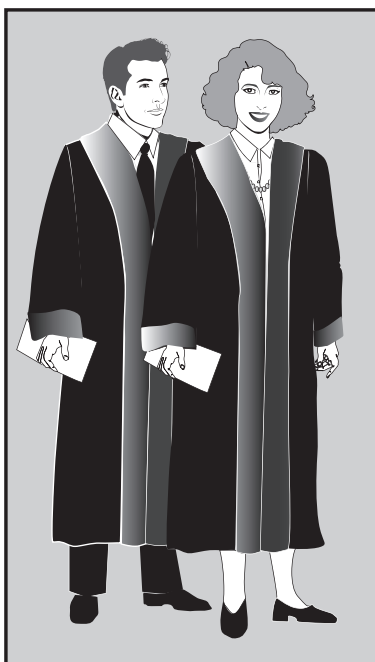
»Over tid har det likevel vært en kraftig økning. I 1993 mottok 26 300 barn og unge hjelp fra barnevernet. Økningen fra 1993 til i dag er altså på 102 prosent. Det betyr at også andelen barn og unge som får tiltak fra barnevernet er høyere enn tidligere. Per 31.12.2014 var det 30 barn per 1 000 barn i aldersgruppen 0–17 år som fikk tiltak fra barnevernet. Til sammenligning var tilsvarende andel 20 barn i 1993.

Det er litt flere gutter enn jenter i barnevernet. I løpet av 2014 var 55 prosent av barna som fikk hjelp, gutter. Nær 20 prosent av barn og unge i alderen 0–22 år som mottar tiltak fra barnevernet er under seks år. 37 prosent av barna er mellom 6 og 12 år. I underkant av en tredel av barna i barnevernet er mellom 13 og 17 år, mens 13 prosent er mellom 18 og 22 år», skriver BLD.

dette setter vi i gang et historisk kompetanseløft. Vi vil legge frem en egen kompetansestrategi for det kommunale barnevernet til høsten. Hovedelementene i strategien skal være etablering av nasjonale utdanningstil-

bud for ansatte, veiledningsteam og lokale kompetansemiljøer som kan bidra med praktisk veiledning til kommunene, sier Solveig Horne.

Kompetansestrategien skal gjelde for perioden 2018 – 2024.

Norskproduserte og spesialtilpassede

- Dommer- og advokatkapper (Dame og herremodell)
- Protokollførerkerper

Kappene lages i førsteklases materialer, og har helforet forstykke.

Kr. 4 400,-
eks. mva.
og frakt

Vevangveien 396, 6493 Lyngstad
Tlf.: 995 26 743
E-post: ernastorvik@gmail.com
www.pallansom.no

Juristforbundet oppretter

Nå søker Juristforbundet etter jurister som kan utarbeide høringsuttalelser på vegne av Juristforbundet og delta i den offentlige debatten med faglige og rettspolitiske synspunkter.

Tekst: Ole-Martin Gangnes

Utvalgene skal jobbe primært med hørings svar på vegne av forbundet, men også politiske eller faglige utspill innenfor eget fagområde og på eget initiativ. Hovedstyret i Juristforbundet har besluttet å opprette seks slike fagutvalg:

- Fagutvalg Forvaltningsrett
- Fagutvalg Arbeidsrett og tjenestemannsrett
- Fagutvalg Personvern
- Fagutvalg Diskrimineringsrett
- Fagutvalg Sivilprosess
- Fagutvalg Strafferett og Straffeprosess

Utvalgene skal arbeide selvstendig innenfor vedtatte retningslinjer og Juristforbundet ser etter kandidater med mastergrad i rettsvitenskap, eller tilsvarende med gode resultater, og minst fem års relevant yrkeserfaring. Kandidatene må også ha dybdekunnskap i og interesse for fagområdet som det gitte utvalget dekker, opplyser forbundet.

Vervet er ubetalt, men Juristforbundet tilbyr samarbeid og nettverk med dyktige kolleger, dekning av eventuelle utgifter til reise, kost og leie av lokaler, et årlig fagseminar relatert til eget fagområde samt gratis deltagelse på JuristKongress.

Advokat Mona Sanden Olivier er ansvarlig for høringsprosesser i Juristforbundet og blir koordinator for fagutvalgene.

– Vi har med dette satt i gang en ny giv i høringsarbeidet og vil jobbe

fagutvalg – søker jurister

etter samme modell som Dommerforeningen og Advokatforeningen, som også har fagutvalg. Tanken er å bruke de mest kompetente medlemmene våre på rett sted. Dette er en måte for medlemmene å aktivisere seg i forbundet på, utenom det å være tillitsvalgt, sier hun til Juristkontakt.

Meningen er å utnytte den store kompetansen som finnes i medlemsmassen og rekruttere faglig kompetanse på høyt nivå.

– Vi ønsker å dra veksler på kompetansen blant medlemmene av Juristforbundet – de dekker tross alt alle rettsområder, påpeker Olivier.

Det skal bli attraktivt å sitte i utvalgene.

–I tillegg til å få faglig og politisk innflytelse er vi sikre på at nettverket av dyktige kolleger er attraktivt. Dessuten får fagutvalgene arrangere årlige fagseminarer som de selv skal legge rammene for. Det vil gi et godt faglig tilbud de ikke vil få noe annet sted. Vi har allerede fått mange interessante henvendelser om å delta, sier hun.

Delta i debatt

Ifølge retningslinjene for hvordan utvalgene skal arbeide, skal høringsuttalelser normalt utarbeides i utvalgets navn, med oversendelse direkte til den aktuelle høringsinstansen. Det kan være aktuelt at saken behandles av Hovedstyret, særlig hvis en høringssak reiser spørsmål av stor prinsipiell betydning, eller angår forhold som er av grunnleggende betydning for rettsikkerheten, heter det i retningslinjene.

Fagutvalgene kan også ta opp saker av eget tiltak eller bli bedt om å avgi uttalelse om saker som behandles av hovedstyret. Fagutvalgene vil da ha funksjon som et faglig forum i forbundet.

Advokat Mona Sanden Olivier er ansvarlig for høringsprosesser i Juristforbundet og blir koordinator for fagutvalgene. – Vi ønsker å dra veksler på den store kompetansen blant medlemmene av Juristforbundet, sier hun.

Når det gjelder annet rettspolitisk arbeid, heter det at:

«Hovedstyret vil oppfordre medlemmene i utvalgene til å delta offentlig med faglige og rettspolitiske synspunkter. Utvalgsmedlemmene må være oppmerksom på at en i så fall deltar på egne vegne og ikke som representant for Juristforbundet».

– Jeg vil understreke at man slett ikke trenger å bo i Oslo eller nær de andre utvalgsmedlemmene for å delta i fagutvalgene. Vi oppfordrer selvfølgelig medlemmer over hele Norge til å søke, sier Mona Sanden Olivier.

|| I tillegg til å få faglig og politisk innflytelse er vi sikre på at nettverket av dyktige kolleger er attraktivt. Dessuten får fagutvalgene arrangere årlige fagseminarer som de selv skal legge rammene for

Ute med første lærebok i komparativ rett i Norge

Professor Jørn Øyrehagen Sunde, førsteamanuensis Knut Einar Skodvin og professor Søren Koch – alle tilknyttet UiB – er nå ute med boka «Comparing Legal Cultures». Dette er den første læreboka i komparativ rett i Norge.

Tekst: Ole-Martin Gangnes

– Komparativ rett ble offisielt et eget fag etter den store konferansen om komparativ rett i Paris i 1900. Siden 2005 har det vært et obligatorisk fag ved juridisk fakultet i Bergen, som det eneste av de tre juridiske fakultetene i Norge. I tillegg er det komparativ rett på bachelorstudiet i juss ved Universitetet i Stavanger, som er tilknyttet juridisk fakultet i Bergen, forteller professor Jørn Øyrehagen Sunde.

Han understreker at komparativ rett blir stadig viktigere.

– Innholdet i særlig menneskerettighetene blir ofte fastslått etter en komparasjon. Dette er en metode som både EMD og Høyesterett i Norge bruker jevnlig. Komparativ kunnskap er også viktig i forbindelse med implementering av EU-rett, og for å forstå rammene for skjønnsmarginen ved bruk, sier Sunde.

Sammen med førsteamanuensis Knut Einar Skodvin og professor Søren Koch er han nå ute med «Comparing Legal Cultures», en lære-

bok i komparativ rett utgitt av Fagbokforlaget.

– Boka er skrevet med bruk av en rettskulturell modell utviklet av meg. Den inneholder artikler om engelsk, skotsk, tysk, østerriksk, fransk, finsk, estisk og kinesisk rett, skrevet av ulike forfattere fra de rettskulturene de skriver om, eller nært knyttet til dem, sier Sunde til Juristkontakt.

Moderne kommunikasjonsteknologi har økt samspillet over geografiske avstander enormt. Det har ført til nye former for sosiale relasjoner og behov for juridisk regulering ved transnasjonal lov. Loven er derfor ikke lenger hovedsakelig en nasjonal sak, og uten forståelse for ulike rettslige kulturer vil oppfatningen av den moderne lovorden bli ufullstendig, heter det i presentasjonen av boka.

– Jurister trenger i dag komparativ rettskunnskap fordi en vesentlig del av norsk rett er produsert utenfor norske jurisdiksjonsgrenser, og dermed i en annen rettskultur enn vår egen. Den komparative kunnskapen gjør at en kan oversette og tilpasse denne retten til norske forhold, og en kan forklare hvorfor en gjør som en gjør. Men de trenger også komparativ rettskunnskap fordi mange juridiske institusjoner og advokatkontor har samarbeidspartnere av ulikt slag fra andre land. For at samarbeider skal gi best mulig utbytte, trenger en å vite hvordan de tenker og forstår rett, sier Sunde.

Særtrekk

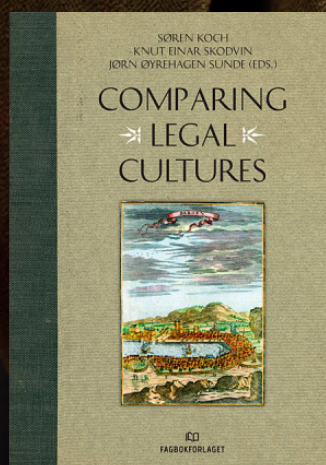
– Burde dette blitt undervist også ved de andre fakultetene?

– Komparativ rett burde ha vært på pensum på alle norske fakulteter. Norsk rett har mange særtrekk. Det er alt fra at en ikke har forvaltningsdomstoler, til at prosessen er muntlig på alle nivåer, og videre til et lite formalistisk tinglysings-system og utstrakt bruk av objektivt ansvar i erstatningsretten. De fleste jusstudenter går ut av studiet og tror at det som er vanlig i norsk rett og rettssystem er vanlig over alt. Det er det slett ikke, og en burde ikke være avhengig av å komme til den erkjennelsen gjennom praktisk arbeidserfaring, sier han.

Boka legger vekt på at temaet ikke bare har en akademisk interesse; Formålet med å bruke juridisk kultur som analytisk verktøy er å gjøre forskjellige lovbegreper, og hvordan loven fungerer i samfunnet, forståelig i en slik grad at de ikke danner hindringer for samarbeid. Denne tilnærmingen til juridisk kultur tar det ut av en rent akademisk setting og inn i den juridiske verden utenfor det akademiske elfenbenstårnet, heter det i presentasjonen.

– Boka gir ikke komparativ rettskunnskap innen spesielle rettsfelt, som formuesrett, prosessrett, statsrett, etc. I stedet gir den en generell bakgrunnskunnskap som en kan ha med seg når en setter seg inn i konkrete rettsfelt, eller når en skal studere konkrete rettsspørsmål. Boka er derfor å regne som en introduksjon. Vi ser at en god del av jusstudentene i Bergen som har et utenlandsopphold, velger å studere komparativ rett innenfor et spesifikt rettsfelt ved universitetet de besøker. De får dermed en ideell faglig progresjon, sett med våre øyne, sier Jørn Øyrehagen Sunde.

// De fleste jusstudenter
går ut av studiet og tror at
det som er vanlig i norsk
rett og rettssystem
er vanlig over alt

–Jurister trenger i dag komparativ
rettskunnskap fordi en vesentlig del av
norsk rett er produsert utenfor norske
jurisdiksjongrenser, og dermed i en
annen rettskultur enn vår egen, sier
professor Jørn Øyrehagen Sunde
(Foto: Tore Letvik)

Stor aktivitet i Scandinavian Star-saken 27 år etter tragedien

– Dokumentarfilm skal vise sannheten bak dødsbrannen

Mer enn 27 år etter brannen om bord Scandinavian Star jobber både private og offentlige med gransking av tragedien som krevde 159 menneskeliv. Den 1. juni kommer Stortingets granskingskomite med sin rapport i saken. «Stiftelsen etterforskning av mordbrannen Scandinavian Star» er på sin side aktive i en filmatisering av dødsbrannen.

Tekst og foto: Tore Letvik

– Vi deltar nå i en dokumentarfilm som skal vise hva som egentlig skjedde om bord på Scandinavian Star. Vårt mål er at dokumentaren skal klare det myndighetene ikke har greid – å avsløre mordbrannens sanne ansikt, sier advokat Sigurd J. Klomsæt, som er bistandsadvokat for mange av de berørte etter dødsbrannen for 27 år siden.

– Tidenes dokumentar

Juristkontakt intervjuer advokat Sigurd J. Klomsæt i det han haster gjennom den nye avgangshallen på Oslo Lufthavn Gardermoen. Klokken

Alle elementer finnes i denne saken og målet til gruppen bak dokumentarfilmen er bruk av ny teknologi og oppklaring av mysteriet, sier skipsinspektør Gisle Weddegjerde i «Stiftelsen etterforskning av mordbrannen Scandinavian Star».

er 06.45 tirsdag 9. mai. Klomsæt er på vei til København hvor han skal intervjues av et filmteam som jobber med en større dokumentar om Scandinavian Star-tragedien.

– Jeg har tidligere gitt uttrykk for at jeg er svært misfornøyd med politiets etterforskning. Vi må tydeligvis få fram alle fakta i saken selv, og det er vi i ferd med å gjøre. Dette er en sak vi lever med 24 timer i døgnet, sier Klomsæt.

På innsiden av sikkerhetskontrollen på Gardermoen venter skipsinspektør Gisle Weddegjerde, som har tatt fly fra Ålesund, og som skal reise videre til København sammen med Klomsæt. Weddegjerde er tilknyttet ekspertpanelet i «Stiftelsen etterforskning av mordbrannen Scandinavian Star». I likhet med Klomsæt er Weddegjerde sterkt engasjert i å få dokumentert det nøyaktige hendelsesforløpet om bord Scandinavian Star 7. april 1990. 159 mennesker mistet livet i branninfernoet til sjøs.

Weddegjerde forteller til Juristkontakt at dokumentarprosjektet skjer gjennom et samarbeid med den danske journalisten og forfatteren Lars Halskov som er sterkt engasjert i å avdekke sannheten bak Star-brannen.

– Han er blitt kontaktet av en sammensatt mediegruppe som vil satse stort på «tidenes» dokumentar. Alle elementer finnes i denne saken og målet til gruppen er bruk av ny teknologi og oppklaring av mysteriet. De ville ha den danske journalisten som koordinator og filming har nå foregått noen måneder. De har vært flere steder og tatt opptak. Jeg har vært i Danmark tidligere for samtaler om dette, denne gangen skal de også filme meg mens jeg redegjør for en del fakta, forteller Weddegjerde. Han forteller at presentasjonsdokumentaren etter planen skal være klart på sensommeren.

Dette er en sak vi fortsatt lever med 24 timer i døgnet, sier advokat Sigurd J. Klomsæt, her på vei til København for å bli intervjuet til en dokumentarfilm om dødsbrannen om bord Scandinavian Star.

– Det vil da bli bestemt hvem som skal lede an videre. Et stort internasjonalt filmselskap kan være aktuelt, eller det kan bli et interskandinavisk prosjekt med flere involverte medieselskap, sier Weddegjerde.

Granskingskommisjon snart klar

På samme tid som Klomsæt, Weddegjerde og den private stiftelsen etterforsker og bidrar til dokumentarfilm, legger Stortingets granskingskommisjon i Scandinavian Star-saken siste hånd på sin rapport, etter ett års arbeid. Den uavhengige kommisjonen ble oppnevnt av Stortinget 12. Mai i fjor. Kommisjonen ledes av sorenskriver i

Senja tingrett, Frank Kjetil Olsen. Kommisjonen skal vurdere om de faktiske forhold som det er blitt redegjort for under Stortingets tidligere behandling av brannen på Scandinavian Star gir et korrekt og fyllestgjørende bilde av saken.

Kommisjonen skal også vurdere de offentlige myndigheters oppfølging av saken, herunder oppfølgingen av de anbefalinger som ble gitt i ovennevnte dokumenter, samt ivaretagelsen av overlevende og pårørende. Kommisjonen skal ikke ta stilling til spørsmål om strafferettslig ansvar. I kommisjonens mandat heter det at den skal utarbeide en rapport som

skal leveres til Stortingets president-skap innen 1. Juni i år.

Overfor Juristkontakt opplyser kommisjonsleder Frank Kjetil Olsen at kommisjonen er i rute.

– Kommisjonen vil legge frem sin rapport den 1. juni 2017. Det vil i den forbindelse bli avholdt en pressekonferanse. Nærmere tidspunkt for dette vil bli lagt ut på Stortingets hjemmesider, skriver Olsen. På spørsmål fra Juristkontakt om kommisjonslederen kan si noe om hvorvidt arbeidet har vært krevende, svarer Olsen at det ikke vil bli gitt noen kommentarer til pressen før rapporten blir overlevert Stortinget.

Barneidrett til jusdebatt

Norsk Idrettsjuridisk forening arrangerer seminar og debatt om barneidrett 29 mai. – De gode og viktige verdiene i barneidretten må vi ta vare på. Og juristene har mye å bidra med, sier advokat Kaja Goplen.

Tekst: Ole-Martin Gangnes

Møtet med tema barneidrett avholdes i Oslo 29. mai – i et samarbeid mellom Norsk Idrettsjuridisk forening og Juristforbundet. Blant deltakerne finner vi profilert fotballtrener Tom Nordlie, tidligere landslagsspiller i håndball Susann Goksør Bjerkrheim, idrettspresident Tom Tvedt, Venstrepolitiker Abid Raja og tidligere barneombud Reidar Hjermann.

Advokat Kaja Goplen i Advokatfirma Recurso er styremedlem i Norsk Idrettsjuridisk forening og har et bredt engasjement for alle deler av idretten. Hun jobber med idrettsrelaterte saker som advokat, har jobbet i Domsutvalget i Idrettsforbundet og har selv spilt både håndball, fotball og løpt oriente-

ring. På arrangementet i slutten av mai skal hun være ordstyrer under en paneldebatt og i et innlegg i denne utgaven av Juristkontakt skriver hun om barneidrett under tittelen «Barneidrett – glede og/eller blodig alvor?»

– Dette temaet angår veldig mange av oss og det engasjerer voldsomt – på både godt og vondt. Det er en del problemstillinger knyttet til barneidretten det er verdt å diskutere, sier hun.

Hun nevner økonomisk press for deltakelse, elitesatsing og topping på lavt nivå, foreldrenes rolle, diskriminering og ekskludering, frafall av unge i tenårene, mindre dugnadsinnsats og utfordringer med å opprettholde aktivitet.

– Samtidig må vi passe på så ikke diskusjonene og debatt ender i noe negativt som går utover ungene, sier Goplen.

«Det må være et mål at arbeidet og diskusjonen omkring dette skal skje uten at det begrenser barn og unges aktivitet. De skal ikke bli skadelidende av forhold de overhodet ikke har kontroll over eller kan gjøre noe med», skriver hun i innlegget.

Goplen mener juristene har mye å bidra med inn i disse diskusjonene.

– Det er selvsagt mye i idretten som er regelstyrt. Det er nødvendig med noen generelle rammer. Men samtidig vet vi jurister at det ikke er mye som er helt absolutt eller firkan-

tet og at man ikke kan regelstyre alt mulig. Det er faktisk lov å bruke hodet, sier hun.

Sender advokat

Hun mener både foreldre, trenere, offentlige myndigheter, Norges idrettsforbund, og andre, som på en eller annen måte har noe å si for hvordan barneidretten foregår og organiseres har et ansvar for å verne om de gode verdiene i idretten.

– Det er viktig at alle er bevisste sin posisjon, og hvordan de kan bidra til å ta vare på og fremme de gode verdiene, sier hun.

– Det skjer hverken gjennom at foreldre omtrent sender advokat til møter eller at man helt ignorerer de reglene som skal være en rammene rundt idretten.

Fra arbeidet i Domsutvalget i Idrettsforbundet kjenner hun til saker som gjaldt barneidrett.

Og da Juristkontakt intervjuet leder av Norsk Idrettsjuridisk forening, advokat Morten Justad Johnsen, for et par år siden, sa han dette om utviklingen:

– Det er en stor underskog av saker på et lavere nivå, men der konfliktnivået kan være høyt. Det kan være saker der foreldre kommer til idrettslaget og krever at deres barn skal få spille mer eller bli tatt ut på laget eller til et mesterskap. Noen krever også at idrettsforeningen skal drive med en bestemt idrett. Eller det kan være personer som er fratatt til-litsverv av styret i idrettslaget. Dette er konflikter som foregår på amatør-nivå i idretten, men som kan være vanskelig å håndtere, sa han.

–Barneidretten angår veldig mange av oss og det engasjerer voldsomt – på både godt og vondt, sier advokat Kaja Goplen. (Foto: Tore Letvik)

– Ja, det er ingen tvil om at engasjementet er stort. Vi har diskusjoner om elitesatsing og «topping» av lag på yngre nivåer, diskusjoner om eventuelt fulltidsbetalte trenere og om fordeling av penger. For å nevne noe. I Idrettsjuridisk forening ønsker vi å belyse disse viktige problemstillingene fordi juristene kan bidra positivt, sier Kaja Goplen.

Se også Kaja Goplens kronikk på side 44.

|| Det er viktig at alle er bevisste sin posisjon, og hvordan de kan bidra til å fremme de gode verdiene

Regjeringen vil øke maksstraffen fra 30 til 40 års fengsel

Får tommelen ned fra tunge høringsinstanser

Regjeringens forslag om å heve maksstraffen til 40 år fengsel for personer som har begått flere alvorlige terrorlovbrudd og til 30 års fengsel i saker som i dag har 21 års strafferamme møtes med en kald skulder av et bredt lag av landets tyngste juridiske høringsinstanser. Forsiktige anslag viser at Norge må bruke flere hundre millioner kroner ekstra på kriminalomsorg dersom lovendringen blir en realitet.

Tekst: Tore Letvik

Med lovforslaget, som ble sendt på høring av avtroppende justisminister Anders Anundsen før jul i fjor, ønsker regjeringen å få slutt på den såkalte «kvantumsrabatten» i straffesaker. I tillegg til økning av maksstraffen fra 30 til 40 år, foreslås at strafferammen i det høyeste straffebudet som kommer til anvendelse, skal forhøyes tre ganger i konkurrenstilfeller.

Nå er høringsrunden over. En gjennomgang Juristkontakt har gjort

av svarene fra høringsinstansene viser at forslaget møter stor motstand fra så vel forsvarerhold som fra politi og påtalemyndighet. Også Høyesterett uttrykker i sitt høringssvar en stor grad av skepsis.

Riksadvokaten har innhentet synspunkter fra alle landets statsadvokatregioner, og hovedkonklusjonen er at straffenivået er tilstrekkelig slik det praktiseres i dag. Høringssvarene fra Riksadvokaten og Oslo statsadvokatembeter, som har avgitt en egen høringsuttalelse, er svært kritiske i sin ordlyd. I sitt høringssvar går riksadvokatens høringssvar i detalj inn i årsaken til at man benytter straff og grundig redegjør for hvorfor påtalemyndighetens øverste ledelse i Norge mener forslaget har lite for seg.

Lovforslaget springer ut av en enighet mellom Fremskrittspartiet og Høyre i den såkalte Sundvollen-erklæringen, der det heter at regjeringen vil heve straffenivået der gjerningspersonen har begått flere straffbare forhold. I sitt høringssvar viser riksadvokaten til målsettingen i Sundvollen-erklæringen og skriver blant annet:

«Denne målsettingen reflekterer et synspunkt om at dagens straffenivå ikke i tilstrekkelig grad reflekterer alvoret og grovheten i å begå gjentatt eller omfattende kriminalitet. Det fremholdes deretter at det kan argu-

menteres for en mer forholdsmessig straffutmålingspraksis særlig i saker som gjelder «integritetskrenkelser av flere fornærmede», men også «gjentatt vinningskriminalitet og andre lovbrudd» trekkes frem. I tilknytning til dette heter det at mindre utslag i straffutmålingen av den enkelte lovovertrедelse når flere forhold pådømmes i konkurrans, «kan oppfattes som at fornærmede har et svakere straffettslig vern, eller samfunnet uttrykker mindre klander, overfor gjerningspersoner som allerede har begått lovbrudd av tilsvarende grovhet». En slik tilnærming er etter riksadvokatens syn mindre treffende og på grensen til misvisende», heter det i riksadvokatens høringssvar.

– Må skjerpes

Da tidligere justisminister Anundsen presenterte lovforslaget, var han klar på at domstolene skal dømme, men at understreket at lovendringen skulle bidra til å få strengere reaksjoner.

– Forslaget vil gi domstolene et klart signal om at straffenivået må skjerpes i saker hvor gjerningspersonen har begått flere alvorlige lovbrudd. Det foreslås også å heve maksimalstraffen i slike saker til fengsel inntil 30 år, sa Anundsen.

Han la til at for de aller mest alvorlige lovbruddene, som i dag kan

straffes med fengsel inntil 30 år, foreslås en heving av maksimalstraffen til fengsel inntil 40 år i saker med flere lovbrudd.

I sitt ni sider lange høringssvar fortsetter riksadvokaten det som fremstår som noe tilnærmet en refsing av innholdet i regjeringens lovforslag.

«Straffen er som kjent reaktiv, og det eneste egentlige «vern» den kan gi, er av generell interesse, og med sikte på fremtiden. Vernet oppnås gjennom straffens ulike funksjoner, herunder dens prevensjonseffekt og den normdannelse som kan skje ved at straffen kommuniserer samfunnets verdier. Utmåles det en streng straff for flere lovbrudd, er det for øvrig vanskelig å se at det på noen måte signaliserer at angrepet på den aktuelle interesse aksepteres av rettssystemet, selv om det gis en såkalt kvantumsrabatt. Dette uttrykket – som benyttes flere steder i høringsnotatet – er for øvrig også misvisende, og forutsetter et kumulasjonsprinsipp som norsk strafferett aldri har bygget på», skriver riksadvokat Tor-Aksel Busch.

Riksadvokaten peker på at forholdsmessighetsbetraktninger i norsk kriminalpolitikk tradisjonelt sett har spilt sin hovedrolle i begrensende retning.

«Straffens nyttevirksomheter har således ikke kunnet begrunne uforholdsmessig strenge straffer. De senere år har imidlertid forholdsmessighet i økende grad blitt anført for å begrunne strengere straffer, uten hensyn til nyttevirksomheter. Forslagene som nå er fremsatt, er et ytterligere steg i denne retning (..) Med utgangspunkt i et nytteperspektiv er det imidlertid bred enighet om at straffens tilskuede virkninger, ikke minst prevensjonseffekt, avtar med straffens lengde. I alle fall når man nærmer seg dagens maksimumsstraff er det få, om noen, som vil regne med en ytterligere prevensjonseffekt av straffskjerpelse», skriver Bush.

«Tanken om forholdsmessighet mellom straffbar handling og utmålt straff (proporsjonalitet), kan i et sivi-

–Skulle man forsøke å straffe på en måte som i grusomhet svarer til de verste forbrytelser, måtte man åpenbart forlate idealet om en human strafferettspleie, og samtidig også vår tids rettsstats- og rettferdighetsidealer, skriver riksadvokat Tor-Aksel Busch (Foto: Tore Letvik)

lisert samfunn ikke gjennomføres annet enn i symbolsk forstand og gir begrenset veiledning om hva som er riktig straffenivå. Skulle man forsøke å straffe på en måte som i grusomhet svarer til de verste forbrytelser, måtte man åpenbart forlate idealet om en human strafferettspleie, og samtidig også vår tids rettsstats- og rettferdighetsidealer», skriver riksadvokaten.

Skjønnet

I Høyesteretts høringssvar understreker høyesterettsjustitiarius Toril M. Øie at landets øverste domstol ikke tar stilling til om det er nødvendig med straffskjerpelse eller ikke.

«Høyesterett tar ikke her stilling til om og eventuelt i hvilken utstrekning skjerpet straff ved flere lovbrudd er hensiktsmessig. Det ligger ikke i dette

at Høyesterett har opplevd noe behov for slike endringer. Vi har for øvrig merket oss at høringsnotatet ikke redegjør for hvilken virkning en eventuell straffskjerpelse forventes å ha», skriver Øie i høringssvaret som fortsetter:

«Dagens strafferammer er vide og hever allerede i dag strafferammene der lovbrøyteren har begått flere lovbrudd. Høringsnotatet peker i liten grad på konkrete lovbestemmelser hvor dagens strafferammer ikke vil gi tilstrekkelig rom for ønsket straffskjerpelse. Dette reiser spørsmål om i hvilken utstrekning skjerpede strafferammer er et nødvendig virkemiddel», heter det i høringssvaret fra Høyesterett.

Toril M. Øie griper også fatt i den årelange tradisjonen domstolene har i å utvise skjønn. ►

«I hvilken utstrekning domstolene skal ha adgang til å fastsette straffen i det enkelte tilfelle ut fra sakens omstendigheter og bruk av skjønn, er opp til de lovgivende myndigheter. Men i norsk straffeutmålingstradisjon har det gjennom lang tid vært enighet om at det er hensiktsmessig å gi domstolene vid skjønnsmyndighet innenfor strafferammene. Retten kan da i hvert enkelt tilfelle utmåle straffen ut fra en bred vurdering av alle relevante straffutmålingsmomenter. Forslaget vil, slik det er utformet og grunnlagt i høringsnotatet, ikke bare heve det generelle straffenivået uavhengig av lovbruddskategori, men vil også innebære en markant endring av domstolenes skønnsadgang i et stort antall saker, skriver høyesterettsjustitiarius.

Allerede økt

Høyesterett peker på at det generelle straffenivået allerede har økt, som følge av politiske føringer.

«Stortinget har ved flere anledninger de senere år gitt klare signaler om at straffenivået for enkelte lovbrudd skal skjerpes, og uttalt seg om hva som er riktig straff for normalovertredelser av ulike straffebud. Domstolene har lojalt fulgt opp dette, og samtidig forsøkt å finne frem til passende straff i den enkelte sak i lys av øvrige relevante straffutmålingsmomenter. Uten å gå i detalj, må det kunne konstateres at angivelsene av normalstraffenivå i lovforarbeidene ikke bare har økt straffenivået generelt slik hensikten var, men også gjort en fleksibel og mer konkret forankret straffutmåling vanskelig. Hittil har imidlertid denne fremgangsmåten vært brukt på nærmere angitte kriminalitetsområder – vold, seksualbrudd og utlendingssaker – hvor handlingene ofte har markerte felles trekk som i noen grad reduserer ulempene knyttet til «standardisering» av straffutmålingen. Det forslaget som nå fremsettes, innebærer derimot at det legges føringer for normalstraffenivået uavhengig av lovbruddets karakter.

–Forslaget vil ikke bare heve det generelle straffenivået uavhengig av lovbruddskategori, men vil også innebære en markant endring av domstolenes skønnsadgang i et stort antall saker, skriver høyesterettsjustitiarius Toril M. Øie.

(Foto: Fartein Rudjord)

Det eneste fellestrekk er at lovbrøtteren har begått flere straffbare forhold. Dette vil gjelde et stort antall innbyrdes er svært ulike. I høringsnotatet ser det ikke ut til å være gjort noe forsøk på å beregne hvor mange saker det er tale om i praksis. Erfaring fra praktisk arbeid med straffesaker tilsier at det vil dreie seg om svært mange saker», skriver Høyesterett.

Økte utgifter

Dersom regjeringens lovforslag blir virkelighet er det direktør i Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI), juristen Marianne Vollen, som må håndtere flere domfelte og flere langtidsdømte.

Overfor Justis- og beredskapsdepartementet gjør Vollen klart at regjeringens forslag til lovendring vil

Marianne Vollan, direktør i Kriminalomsorgsdirektoratet, konkluderer med at det må forventes en betydelig skjerping i straffnivået hvis departementets forslag blir gjennomført – og dermed kraftig økning i Kriminalomsorgens utgifter. (Foto: Tore Letvik)

påføre kriminalomsorgen flere hundre millioner kroner i økte utgifter.

«KDIs konklusjon er at det må forventes en betydelig skjerping i straffnivået hvis departementets forslag blir gjennomført. En fem prosents økning i antall mottatte fengselsdøgn (i 2016 skulle det tilsi oppunder 60 000 fengselsdøgn) vil årlig kreve 125 mill i økte driftsutgifter i kriminalom-

sorgen og 550 mill i byggekostnader. Dette er et meget moderat anslag», skriver direktøren i Kriminalomsorgsdirektoratet.

I et innlegg i Aftenposten 4. april rettet generalsekretær Merete Smith i Advokatforeningen kritikk mot regjeringens forslag. Tre dager senere kom justisminister Per-Willy Amundsen med replikk i samme avis.

«I dag kan det maksimalt idømmes 21 års fengsel, uansett hvor mange ofre gjerningspersonen har krenket. Det er urimelig at det i dag er en strafferamme på 15 år for én voldtekt, mens voldtekt nummer to, tre eller ti ikke øker den totale strafferammen med mer enn seks år. Med Regjeringens forslag vil strafferammen for voldtekt dobles hvis gjerningspersonen har begått flere enn ett overgrep. Smith viser til at straffeloven allerede åpner for straffeskjerpelser når noen har begått flere lovbrudd. I de mest alvorlige sakene kan det likevel ikke idømmes strengere straff enn lovens maksimum, uansett hvor mange og grove lovbrudd saken gjelder, skriver Amundsen, som peker på at Det nasjonale statsadvokatembetet og Stine Sofies Stiftelse «er blant flere som mener det i noen tilfeller bør kunne utmåles strengere straff enn fengsel i 21 år. Det er jeg enig i», skriver Amundsen.

«Norsk straffepleie skal fortsatt bygge på et grunnprinsipp om humanitet, og straffnivået vil fortsatt være moderat sammenlignet med nivået i resten av verden. Forslaget vil likevel sørge for et skjerpet straffnivå som bedre reflekterer alvorret i å begå gjentatt, alvorlig kriminalitet. Dette er ikke symbolpolitikk, men resultatet av en ny og grundig avveining av grunnleggende verdier i den norske rettsstaten», skriver Amundsen.

Etter å ha mottatt hørings-svarene har justisminister Per-Willy Amundsen og Frp justert forslaget og vil nå kun øke strafferammen til 26 års fengsel, når personer har begått flere alvorlige lovbrudd, i saker som i dag har 21 års strafferamme.

Forslag til nye varslingsregler i riktig retning

Juristforbundet støtter i all hovedsak de endringene i arbeidsmiljøloven (varslings- og arbeidstid) som blir foreslått i stortingsprop. 72 L. Vi er særlig glade for forslagene til endringer av varslingsreglene. Varslings- og arbeidstid er etter vår mening et element i yringsfriheten. Det skal bidra til at feil på arbeidsplassen rettes opp og at arbeidstakere beskyttes mot maktmisbruk. Forslagene vil neppe i seg selv rette opp alle utfordringene det innebærer å varsle om kritikkverdige forhold, men de kan ses på som små, men viktige skritt i riktig retning.

Proposisjonen er det foreslått at det skal være obligatorisk å ha varslingsrutiner på arbeidsplasser med minst 10 ansatte. Vi er enige i at man som hovedregel skal ha varslingsrutiner på norske arbeidsplasser. Vi er videre enig i at det antageligvis er behov for en nedre grense for mange ansatte det skal være på en arbeidsplass før det stilles krav om formelle varslingsrutiner, men vi mener at den foreslåtte grensen på 10 ansatte er for høy. Vi tror det kan være behov

for å varsle på arbeidsplasser med færre ansatte enn dette og at grensen derfor bør settes lavere. Vi har foreslått at den settes ved fem ansatte.

Det er videre foreslått at varslingsreglene samles i et eget kapittel i arbeidsmiljøloven, ikke spredt rundt i loven som i dag. Dette tror vi er en god idé. Rettssikkerhet ved varslings- og arbeidstid er viktig, for varsler og for den det blir varslet på. Klare og tydelige regler er en forutsetning for god håndtering av varslings saker. En samling av reglene i ett kapittel bidrar til at reglene blir lettere tilgjengelig. Det kan bidra til en bedre håndtering av varslings sakene. Det kan også bidra til en bevisstgjøring om at varslings- og arbeidstid er et eget rettsinstitutt.

Et annet forslag sier at innleide arbeidstakere skal omfattes av reglene som gir beskyttelse av varslere i arbeidsmiljøloven. Dette er en spesielt sårbar og utsatt gruppe, så det er vanskelig å se hvorfor de ikke skulle omfattes. Vi støtter derfor også dette forslaget.

Stortingsproposisjonen foreslår å beskytte varslers ID ved varslings- og arbeidstid til offentlig myndighet. Det er ikke vanskelig å finne eksempler på hvordan varslere utsettes for represalier og mer uformelle «straffetiltak» i forbindelse med og i etterkant av en varslings sak. Det er derfor åpenbart et behov for å legge til rette for anonym varslings- og arbeidstid, der det er behov for og ønske om det.

I Juristforbundet har vi sett tilfeller av at varslere blir sykmeldte eller avslutter sitt arbeidsforhold. De som velger å stå i det, kan

oppleve å gå glipp av lønns- og karriereutvikling, bli sosialt utfrosset eller bli fratatt f.eks. ansvar, fullmakter og arbeidsoppgaver. Det er i det hele tatt så krevende å varsle om kritikkverdige og/eller straffbare forhold, at vi i den enkelte sak finner det vanskelig å anbefale våre medlemmer å ta på seg rollen som varslere.

Det er likevel grunn til komme med en liten advarsel når det gjelder retten til å varsle anonymt. I saker hvor varslings- og arbeidstid dreier seg om dårlig og/eller skadelig ledelse, er det ikke nødvendigvis slik at styrkeforholdet mellom den som varsler og den det blir varslet på er så skjevt som i de fleste andre tilfeller. Enkelte ledere kan oppleve å bli varslet på, uten å få vite hvem som har varslet, nøyaktig hva vedkommende skal ha gjort galt og i hvilken sammenheng. Vedkommende vil nok føle seg ganske sårbar, og konsekvensene kan være store.

Som jurister kan vi ikke bare tenke på beskyttelse av den som varsler; vi må også være opptatt av kontradiksjon. Dette betyr at der et varsel retter seg mot en enkeltperson, må det gis anledning til å sette seg inn i hva kritikken går ut på og deretter å få anledning til å svare på anklagene. Det bør foretas en konkret avveining mellom hensynet til den som varsler og den det blir varslet på. Dette er ikke enkelt, men alternativet kan i realiteten innebære rene «Kafka-prosessen», og det er ingen tjent med.

Curt A. Lier,
president i Juristforbundet

Når NAV svikter de svakeste

S om jusstudent var jeg lykkelig uvitende om situasjonen for de som søker ytelse fra NAV. Jeg lærte om vilkårene for ytelsene etter folketryktdloven og trodde at så lenge Peder Ås oppfylte vilkårene, så var alt klart for at han kunne motta stønaden han har krav på.

I praksis er det ikke alltid så enkelt. Bare i 2016 hadde Jussbuss 541 henvendelser om sosial- og trygderett. Det vi kan se ut fra disse sakene er at klienter som henvender seg til Nav opplever flere problemer med saksbehandlingen og vedtakene, slik at veien til ytelsene blir lang. I denne artikkelen vil jeg trekke frem et par eksempler på mangelfull saksbehandling ved Nav.

Språket Nav bruker i vedtakene er for mange uforståelig, og i flere tilfeller ikke tilpasset mottakeren. I tillegg skrives vedtakene alltid på norsk, selv om mottakeren ikke kan lese norsk. For oss som kjenner rettsområdet og Navs praksis kan innholdet i vedtaket være innlysende, men iblant forstår ikke mottakerne selv om de har fått medhold eller avslag. Vi opplever stadig at klienter kommer til Jussbuss med vedtak kun for å få de «oversatt» og forstått.

Konsekvensene av den uklare språkbruken er ofte at klientene lar være å klage på vedtaket fordi de ikke forstår hva de kan klage på. I noen tilfeller ender klientene opp med et stort tilbakebetalingskrav fordi de ikke forstod informasjonen fra Nav om hvilke vilkår som var satt for ytelsen de fikk. Dette kunne vært unngått dersom Nav ga informasjon på et språk tilpasset søkerne.

At klienter får vedtak de ikke forstår svekker deres rettssikkerhet. Å havne utenfor arbeidslivet og samtidig føle at man ikke får god nok hjelp av dem som skal utgjøre sikkerhetsnettet i samfunnet, kan ikke være godt nok for velferdsstaten Norge.

Van Pham

Flere av våre klienter er bekymret for at Nav ikke har vurdert deres sak godt nok. Etter å ha lest vedtakene de har mottatt, er det ikke vanskelig å forstå deres bekymring.

Forvaltningsloven stiller strenge krav til innhold og begrunnelse av vedtak. Hovedformålet med reglene er at de som mottar forvaltningsvedtak skal kunne forstå og ta stilling til disse, og dermed ha en reell klageadgang. Det er vanskelig å klage på et vedtak når man ikke vet hvorfor man fikk avslag. Dette får størst konsekvenser for de mest ressursvake klientene som uansett ikke har ressurser til å få overprøvd begrunnelsen for retten.

Når vi tar kontakt med vår klients saksbehandler får man et litt annet bilde. Man ser at Nav faktisk har gjort en grundig vurdering, men dette kommer ikke frem av vedtakene. Dette er problematisk fordi begrunnelsen ikke er synlig for klientene. Resultatet er en unødvendig mistillit til systemet.

Sist, men ikke minst er det et en trussel for rettssikkerheten at Nav gir muntlige avslag. Flere klienter opplever å bli avvist i skranken uten en

ordentlig begrunnelse. Dette er frustrerende for klienten, og det gjør det vanskelig for Jussbuss å hjelpe da det ikke er fattet et vedtak. For mennesker som allerede er i en vanskelig situasjon er det tungt å få en beskjed om at det ikke er noe poeng å søke på en ytelse. Her må Nav bruke sin veiledningsplikt, og sørge for at folk forstår hvilke rettigheter de har og eventuelt hvorfor de ikke har rett. Praksisen med muntlige avslag strider også mot undersøkelsesplikten og skriftlighetskravet i forvaltningsloven.

Hos Jussbuss opplever vi likevel at det er mange flinke saksbehandlere der ute som ønsker å hjelpe mennesker. Vi tror at enkelte av disse problemene oppstår som følge av mangel på ressurser, og ikke et ønske om å gi dårlig behandling. Med for mye å gjøre og for lite tid, kan det føles naturlig å ta snarveier. Jussbuss mener at det kunne vært ressursbesparende å veilede Nav-klientene grundigere i første omgang, og dermed sikre at klienter får den informasjonen de har krav på.

Van Pham, Jussbuss

Ragnhild Bø Raugland,
advokat

Thea Larsen Normann,
advokatfullmektig

Råd og bistand fra Juristforbundet

Juristforbundet tilbyr sine medlemmer juridisk rådgivning og bistand innenfor arbeidsrettslige spørsmål. Kommer du som medlem i en vanskelig situasjon på arbeidsplassen, er det bare å kontakte Juristforbundets advokater.

Kontakt

Sentraltbord: 40 00 24 25
advokat@juristforbundet.no

Sinte ledere og forsvarlig arbeidsmiljø

Juristforbundet har de siste månedene hatt en økning i antall henvendelser knyttet til sinneutbrudd og aggresjon fra ledere eller kollegaer i arbeidsmiljøet.

Adferden påvirker naturlig nok de som blir involvert, og de fleste opplyser at de ønsker å avslutte arbeidsforholdet. Vi antar økningen er tilfeldig. For Juristforbundet er det uansett viktig å sette tema på dagsorden. Det er grenser for hva man kan tillate seg i et arbeidsmiljø. Målsettingen må være at enhver på en arbeidsplass oppfører seg med høflighet og normal folkeskikk.

Arbeidsmiljølovens krav til forsvarlig arbeidsmiljø

Arbeidsmiljølovens fastsetter i § 4-1 at arbeidsmiljøet «skal være fullt forsvarlig ut fra en enkeltvis og samlet vurdering av faktorer i arbeidsmiljøet som kan innvirke på arbeidstakernes fysiske og psykiske helse og velferd». Videre fastsetter bestemmelsene i kap. 2 et overordnet ansvar for arbeidsgiver, jf. § 2-1. Det er flere enkeltbestemmelser som pålegger arbeidstakeren en medvirkningsplikt, som for eksempel å følge opp arbeidet knyttet til helse, miljø og sikkerhet, og underretningsplikt ved helsefarlig arbeidsmiljø i § 2-3, nr. 2.

Etter sistnevnte bestemmelse plikter arbeidstaker å «underrette» arbeidsgiver eller verneombudet så snart de blir kjent med at det forekommer trakassering, diskriminering eller helsefarlig arbeidsmiljø. En underretning av denne typen er ikke varsling i lovens forstand.

Loven hjemler i § 4-3 et krav om at «Arbeidet skal legges til rette slik at arbeidstakers integritet og verdighet ivaretas». Bestemmelsen fastsetter videre at arbeidstaker ikke skal utsettes for «trakassering eller annen utilbørlig opptreden». Lovgiver har her gitt klare føringer for hva som er akseptert adferd.

Den faktiske situasjonen

Når medlemmene forteller om hva de opplever, er det noen historier som går igjen: Det kan være sinne som kommer i møter med flere til stede, i korridorene, overraskende og i uanmeldte møter, over telefon på kveldstid, i et sosialt jobbbarrangement eller aggresjon i skriftlig form i mailer/notater/referater. Innholdet i budskapet kan være knyttet til at noen har andre meninger enn lederen eller at man ikke utfører arbeidsoppgavene tilfredsstillende.

Noen ganger er det mer usikkert hva som er den egentlige årsaken til reaksjonen. Budskapet formidles via tydelig kroppsspråk, høylytt stemmebruk, slag i bordet, banning eller annen kraftig ordbruk, og det kommer gjerne overraskende på mottakeren. Konsekvensene kan få følger for hele arbeidsforholdet, i form av samarbeidsproblemer, fryktkultur, sykefravær, frustrasjon, lavere produksjon og manglende motivasjon og arbeidsglede.

Tålegrense

Arbeidslivet må, som de fleste andre rettsområder, forholde seg til en rettslig standard. Denne gir føringer for hva som normalt må tåles og hva som ikke er akseptabelt. Det er også en generell erfaring at enkelte arbeidstakere tåler mindre enn andre og er mer sensitive. Dette må man, innenfor visse rammer, ta høyde for. Rent faktisk vil man måtte finne seg i «klar tale» fra en leder eller en kollega. Dersom beskjeden formidles sammen med markert negativt kroppsspråk, personangrep, sterke ord som banning, slag i bordet eller bruk av pekefinger, vil man derimot kunne hevde at det går utover den enkeltes verdighet og integritet.

Både det faktiske arbeidsliv og de rettslige rammer som trekkes opp, vil hele tiden være i utvikling. Det som tidligere var akseptert oppførsel, for eksempel ved sinneutbrudd eller slag i bordet, vil etter dagens standard kunne falle utenfor. Dette kan ha sammenheng med

innsatsen knyttet til inkluderende arbeidsliv med krav til samarbeid om HMS-arbeidet og arbeidsmiljøutvalg, etablering av arbeidslivssentre og myndighetens innvirkning på grenser for akseptert sykefraværsgrunnlag, bl.a. med krav til informasjon dersom sykdommen har sin årsak i arbeidsmiljøet. Reglene om varsling og «underretning» må også antas å ha bidratt til fokus på hva som kan aksepteres. Den rettslige standarden følges opp i arbeidsmiljølovens regler, hvor det i § 4-1 fremkommer: «Standarden for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø skal til enhver tid utvi-

kles og forbedres i samsvar med utviklingen i samfunnet».

Tiltak

Når det oppstår negative situasjoner som preger arbeidsmiljøet, er det viktig at det blir tatt tak i. Normalt er det personal/HR, verneombud eller tillitsvalgte som får tilbakemeldinger eller «underretningen» om forholdet. Kravet til kartlegging av de faktiske forhold og kontradiksjon må oppfylles. Dersom det viser seg at det er oppførsel på arbeidsplassen som går utover den enkeltes integritet eller verdighet, har

arbeidsgiver et ansvar for å sette i gang tiltak for å bedre forholdene. Enkle tiltak kan være mentor, tettere oppfølging og veiledning fra leder, bruk av coach, trening i sinnemestring eller endring av ansvars- og ledelsesoppgaver. Et godt råd er at partene følges opp over tid, og at tiltakene evalueres.

Dersom du opplever denne type utfordringer i arbeidsforholdet, vil vi anbefale at du tar kontakt med tillitsvalgte eller Juristforbundets Advokatkontor. Er det verneombud på arbeidsplassen, vil disse kunne bistå i saker knyttet til arbeidsmiljøet.

Lønn på offentlige fridager og sykedager

Mange studenter jobber deltid ved siden av studiene og mottar lønn per arbeidstime. En problemstilling som oppstår da, er om de har krav på lønn dersom de ikke får arbeidet vaktene sine som følge av offentlige fridager eller sykedager.

Offentlige fridager

Fridagene i Norge er helligdagene 1. og 2. juledag, 1. nyttårsdag, skjærtorsdag, langfredag, Kristi himmelfartsdag og 2. pinsedag, samt høytidsdagene 1. mai og 17. mai. For arbeidstakere med fast årslønn vil det ikke foretas trekk i lønnen selv om det er fridager i løpet av en måned. Arbeidstakere med timelønn vil derimot kunne oppleve å få lavere lønninger i måneder med offentlige fridager, slik som mai.

Retten til lønn er kun regulert i lov for høytidsdagene, jf. lov om 1. og 17. mai som høytidsdager § 3. For at en arbeidstaker skal ha rett til lønn disse dagene, er det en forutsetning at arbeidstakeren skulle arbeidet den aktuelle dagen. Videre er det et krav om

at arbeidstakeren må ha vært ansatt i minimum 30 dager i virksomheten. Arbeidstakere som har inngått avtale om faste arbeidsdager vil ha rett til lønn. Dersom det derimot varierer hvilke dager arbeidstakeren arbeider, må det vurderes i den konkrete saken om arbeidstaker har rett til lønn eller ikke.

For de øvrige helligdagene er ikke retten til lønn lovregulert. Arbeidstakere med timelønn risikerer derfor å bli trukket for disse dagene dersom ikke annet følger av arbeidsavtale, tariffavtale eller personalhåndbok. Forutsetningen er også for disse dagene at arbeidstakeren skulle arbeidet den aktuelle dagen dersom det ikke var en helligdag. I staten er det regulert i Hovedtariffavtalen at helligdagene er fridager på lik linje med høytidsdagene og arbeidsgiver skal derfor utbetale lønn for disse dagene. Det samme gjelder for kommunesektoren. I privat sektor vil det derimot variere ut fra type arbeidsavtale som ligger til grunn for arbeidsforholdet.

Sykedager

Forutsatt at vilkårene i folketrygdloven kapittel 8 er oppfylt, har arbeidstaker rett til sykepenger ved fravær som følge av sykdom. Arbeidstaker må være

medlem av Folketrygden, oppholde seg i Norge, være arbeidsufør som følge av sykdom eller skade, ha opptjent retten til sykepenger fra arbeidsgiveren eller NAV og dokumentere fraværet med egenmelding eller legeerklæring.

For de som arbeider deltid, må det i tillegg dokumenteres at arbeidstakeren skulle arbeidet den dagen han eller hun var syk. Dersom arbeidstaker har avtale om faste dager, vil dette være tilstrekkelig dokumentasjon. Hvis derimot arbeidstakeren ikke har slik avtale, må det vurderes nærmere om arbeidstakeren skulle arbeidet de aktuelle sykedagene. Er det satt opp vaktliste, vil det være tilstrekkelig dokumentasjon. Er den ansatte derimot tilkallingsvikar, vil situasjonen være annerledes. Dette fordi de blir tilkalt til vakter og dermed bestemmer selv om de ønsker å takke ja til tilbud om vakt eller ikke. Dersom det derimot er avtalt at tilkallingsvikaren skal arbeide den dagen han eller hun blir syk, vil vedkommende ha krav på sykepenger. Dette kan for eksempel dokumenteres med kopi av mail eller sms.

Dersom du har spørsmål om utbetaling av lønn i forbindelse med fridager eller sykedager, kan du kontakte Juristforbundets Advokatkontor.

Kandidatundersøkelse fra Juristforbundet

Halvparten av juristene får jobb før eksamen

49 % av dem som fullførte jusstudiet (master) i 2016, fikk jobb før siste eksamen var avlagt. Omtrent like mange begynte å søke jobb i siste semester av studiet, mens hele 17 % fikk jobb uten å ha søkt. Dette viser en undersøkelse Juristforbundet har gjort i samarbeid med de juridiske fakultetene i Oslo, Bergen og Tromsø.

Arbeidsmarkedet for ferske jurister er brukbart, men alle får likevel ikke jobb rett etter eksamen, viser Juristforbundets undersøkelse. 10 % ventet mer enn seks måneder før de fikk jobb. Dette tallet kan dessuten i realiteten være høyere, siden de siste respondentene tok eksamen så sent som i desember i fjor. De som fortsatt er jobbsøkere, utgjør 11 % av respondentene på landsbasis.

Undersøkelsen gikk til alle som fullførte masterstudiet i rettsvitenskap våren eller høsten 2016.

– Tallene viser at det ikke er lett-vint for alle nye jurister å få jobb. Noen må slite en stund, og trolig får ikke alle sine førstevalg av arbeidssted.

–Mange blir overrasket når de hører at jusstudentene i Tromsø bare har fire ukers praksis som en del av studiet, mens studentene i Oslo og Bergen ikke har praksis i det hele tatt, sier Lars Sørensen, leder av Juristforbundets studentseksjon.

Samtidig vet vi at behovet for juridisk kompetanse er stort både i privat og offentlig sektor. Derfor ville det være ille om samfunnet ikke vet å ta i bruk den ferske, oppdaterte kompetansen som de nyutdannede representerer, kommenterer Juristforbundets president Curt A. Lier.

Midlertidig ansettelse

Av dem som har fått jobb, har 51 % fått fast ansettelse. Her ligger de

**Politiet står frem
som den suverent mest
attraktive arbeidsplassen**

ferske juristene fra Oslo høyere enn snittet med 63 %. 32 % har fått midlertidige stillinger, med Tromsø høyest på 45 %.

36 % av respondentene klarte seg med å sende 1–5 søknader før de fikk jobb, mens 15 % måtte sende 6–10 søknader. De øvrige sendte flere søknader eller svarte «vet ikke». 73 % fikk ett eller to jobbtillbud, mens hele 19 % ikke fikk noe jobbtillbud etter å ha søkt. Blant dem som fikk et jobbtillbud uten å ha søkt, var andelen i Oslo høyest med 25 % og lavest i Tromsø med 14 %.

For noen år tilbake gikk et stort flertall av de nyutdannede juristene til offentlig sektor. I dag er arbeidsmarkedet mer balansert. 47 % av de nye juristene går til privat sektor, og 65 % av disse får jobb i et advokatfirma. Blant dem som studerte i Bergen, er andelen av de privat ansatte som ender i advokatbransjen hele 76 %.

40 % ender på landsbasis i statlig sektor, mens 14 % får jobb i kommuner eller fylkeskommuner. Her er det markante geografiske forskjeller. Juristene med utdanning fra Oslo fordeler seg med 57 % i privat sektor og 33 % i staten. Tromsø-juristene fordeler seg

motsatt med 36 % i privat sektor og 48 % i staten.

Ønsker jobb i politiet

På spørsmål om hvor respondentene som avgangsstudenter helst ville jobbe, sto politiet frem som den suverent mest attraktive arbeidsplassen. Andre arbeidsplasser høyt på listen er Uten-

riksdepartementet, advokatfirmaer og fylkesmannsembetene.

– Som mangeårig politijurist synes jeg jo det er hyggelig at mange ferske jurister ønsker seg til politiet. Mange ønsker også å bli advokat, men undersøkelsen viser at det er en myte at få vil til offentlig sektor, sier Curt A. Lier.

De nye juristene ble spurt om hva de vektla ved stillingene de søkte. Faglige utfordringer, juridisk relevante oppgaver og et godt arbeidsmiljø var de elementene som fikk plass på toppen av listen.

Mange søker praksis under studiet

Mer enn 40 % av de nyutdannede juristene oppgir at de har hatt faglig relevant deltidsarbeid ved siden av studiene. De mener også at dette har betydning for å få den jobben de ønsker seg etter siste eksamen.

Mens 42 % av de ferske juristene har hatt relevant deltidsjobb på landsbasis, gjelder dette hele 54 % av dem som studerte rettsvitenskap i Tromsø. Andelen i Bergen var derimot bare 37 %.

– Det er på mange måter positivt at jusstudentene søker praktisk erfaring ved siden av det teoretiske studiet i rettsvitenskap. De får en langt bredere kompetanse med seg ut i arbeidslivet, sier Juristforbundets president Curt A. Lier.

– På den annen side bryter dette med idealet om et fulltidsstudium og studentenes mulighet til å konsentrere seg om studiene. En løsning ville være en mer integrert, praktisk tilnærming til pensum i studieløpet.

32 % oppga at de hadde hatt en trainee-plass i løpet av studiet, mens 21 % hadde hatt praksisplass. Bare 18 % av alle hadde ikke hatt noen form for praksis i løpet av studietiden, heller ikke prosjektoppgave, tillitsverv e.l.

Blant de tidligere Tromsø-studentene hadde hele 82 % hatt praksisplass. Dette skyldes at Det juridiske fakultet i Tromsø har en kortere praksisperiode integrert i studieordningen.

Deltidsjobb

Blant de 51 % av respondentene i undersøkelsen som har fått fast ansettelse i sin første jobb, er andelen som har hatt relevant deltidsjobb ved siden av studiene markant høyere enn blant dem som har fått midlertidig stilling eller fortsatt er jobbsøkere.

Over halvparten av dem som har fast stilling, hadde relevant deltidsarbeid i løpet av studiet. Bare 10 % av denne gruppen sier de ikke hadde noe praktisk erfaring i løpet av studietiden, mens hele 40 % av dem som fortsatt er jobbsøkere, mangler relevant praktisk erfaring.

– Dette kan tyde på at det ikke bare er karakterene som teller når de nye juristene skal søke jobb. Dette er heldig fordi det kan dempe noe av det voldsomme karakterpresset mange jusstudenter opplever. På den annen side kan stort engasjement i deltidsjobber svekke fokuset på selve studiet, sier Lars Sørensen, leder av Juristforbundets studentseksjon.

Ønsker praktisk tilnærming

På spørsmål om hva som de tror betyr mest for å få jobben de søker, svarer de nye juristene karakternivå og rele-

vant praksis. Mange ønsker også en mer praktisk tilnærming til pensum i studieopplegget. Lars Sørensen støtter dette synet.

– Mange blir overrasket når de hører at jusstudentene i Tromsø bare har fire ukers praksis som en del av studiet, mens studentene i Oslo og Bergen ikke har praksis i det hele tatt.

Han påpeker likevel at søkningen til deltidsjobber trolig også dreier seg om økonomi og at studiefinansieringen er for svak til å støtte et fulltidsstudium.

Neste utgave
av Juristkontakt
kommer 21. juni.

**Annonsefrist
9. juni**

Ring: 918 16 012
eller e-post:
perolav@07.no

Her finner du både de juridiske fagartiklene og meningsytringer / debatt om jus, politikk og samfunn. Juristkontakt oppfordrer alle lesere til å delta. Enten du ønsker å dele en fagartikkel med andre eller du har en mening å ytre. Både små og store temaer er interessante. Send gjerne med et foto av deg selv. Juristkontakt tar forbehold om at svært lange innlegg må forkortes.

Innlegg sendes med e-post til omg@juristkontakt.no

Idrettsjus

Barneidrett – glede og/eller blodig alvor?

■ Av advokat Kaja Goplen, Advokatfirma Recurso og styremedlem Norsk Idrettsjuridisk forening

I Norge er vi verdensmestere i barneidrett. Nettopp fordi vi vet hva idrett gir av positive opplevelser, utvikling av kameratskap og inkludering, ivaretagelse av kropp og helse, følelse av prestasjon osv. Likevel er det stadig forhold som utfordrer det gode fundamentet.

«Barn skal få en positiv opplevelse hver gang de er på trening eller i annen aktivitet. I idretten skal barna ha det sosialt, føle seg trygge, ønske å prøve nye ting, og ikke være redde for å feile.

Alle idrettstilbud for barn skal være åpne for alle som ønsker å være med. Aktivitetene bør, så langt det er mulig, foregå i barnets nærmiljø. Det sparer både tid og penger – og skaper lokalt samhold.»

Dette er utdrag fra Norges Idrettsforbunds målsettinger for norsk barneidrett, vedtatt av Idrettstinget og lagt til grunn for arbeidet som foregår ute i enhver klubb og krets tilsluttet NIF.

Viktige ord om et helhetlig fokus, som gir inntrykk av trygge og solide rammer for barna. Er det da slik i

Advokat Kaja Goplen er styremedlem Norsk Idrettsjuridisk forening (Foto: Tore Letvik)

praksis? Kan vi sette likhetstegn mellom uttalt visjon fra organisatorisk hold til det faktiske liv?

Norge har, som eneste land i verden, utarbeidet egne barneidrettsbestemmelser med utgangspunkt i FNs barnekonvensjon. Og det er ingen tvil om at det legges ned et solid arbeid for barn og unges muligheter til å drive sport. Tidligere kulturminister Thorhild Widvey sa det så tydelig i sin tale på Idrettsgallaen i 2015: «I Norge er vi verdensmestere i barneidrett!» Og det er korrekt. Vi er

superflinke. Nettopp fordi vi vet hva idrett gir av positive opplevelser, utvikling av kameratskap og inkludering, ivaretagelse av kropp og helse, følelse av prestasjon osv osv. Likevel er det stadig forhold som utfordrer det gode fundamentet. Problemstillingene kan nevnes i fleng – økonomisk press for deltakelse, elitesatsing og topping på lavt nivå, foreldrenes rolle, diskriminering og ekskludering, frafall av unge i tenårene, mindre dagnadsinnsats og utfordringer med å opprettholde aktivitet osv.

Når vi så vidt godt kjenner verdien av å drive med lek og idrett, er dette utfordringer som må tas på alvor. Det må da også være et mål at arbeidet og diskusjonen omkring dette skal skje uten at det begrenser barn og unges aktivitet. De skal ikke bli skadelidende av forhold de overhodet ikke har kontroll over eller kan gjøre noe med. Denne oppgaven tilhører foreldre, trenere, offentlige myndigheter, Norges idrettsforbund, og andre, som på en eller annen måte har noe å si for hvordan barneidretten foregår og organiseres. Media har også en nøkkelrolle ved å sette fokus på temaene i den offentlige debatten. Det er viktig at alle er bevisste sin posisjon, og hvordan de kan bidra til å ta vare på og fremme de gode verdiene.

Interessen for sport er enorm og vi setter oss gladelig ned foran tv'n en solskinnsdag, dersom det er en viktig fotballkamp eller et mesterskap å følge. Det er da også klart at voksenidrett selger betraktelig bedre enn barneidrett. Et mediekjør og et så vidt bredt personfokus, som skjer overfor de voksne, ville selvsagt også vært helt uakseptabelt og galt overfor barna. Utover å være god underholdning og generator for solide økonomiske tall, er de voksne idrettsutøverne viktige rollemodeller for ungene. At de inspirerer og skaper motivasjon til idretts glede, mestringsfølelse, samarbeid og inkludering har stor betydning for de små aktive! La dette komme enda tydeligere frem, og skån ungene for økende utstyrshysteri, hig etter spalteplass, og tilbakevendende debatter om doping og andre negative utfordringer i sportsverden.

Herunder tror jeg også det er avgjørende og nødvendig å ha et fokus

De minste skritt og den enkleste lek, kan ha stor betydning på ungenes følelse av tilfredsstillelse og iver til å fortsette og utforske

på utvikling og mestring, i stedet for hard konkurranse og jag etter resultater. Dette kommer naturlig og tidsnok uansett, og det bør derfor være viktigere å tenke motivasjon og lystbetont prestasjon og aktivitet. De minste skritt og den enkleste lek, kan ha stor betydning på ungenes følelse av tilfredsstillelse og iver til å fortsette og utforske.

En forutsetning for å kunne tilby idrett på et bredt nivå, i lokalmiljøet

og med trygge fysiske og psykiske rammer, er tilstrekkelige økonomiske midler. Dugnadsinnsatsen må følges opp med tilsvarende store tilskudd fra organisatorisk og offentlig hold, slik at det er mulig å bygge nødvendige idrettshaller, arrangere turneringer og sikre at de som jobber med dette daglig får nok å rutte med til å opprettholde aktivitetsnivået. Trygge økonomiske vilkår til drift og organisering, kan også ha betydning for folks motivasjon til å gjøre frivillig arbeid, når en vet at ekstrainsatsen da går direkte til ungene og deres aktivitet, i stedet for «i det store sluket».

Så en oppfordring til offentlige myndigheter, idrettsorganisasjonene og andre i posisjon til å påvirke ivaretagelse og utvikling av barneidretten må være: la det solide verdigrunnlaget komme til syne; vis handlingskraft, bidra til leken og «put the money where your mouth is!»

Nasjonalforeningen
for folkehelsen

Nasjonalforeningen for folkehelsen har som mål å bekjempe hjerte- og karsykdommer og demens.

Testamentarisk gave til hjerteforskningen!

Nasjonalforeningen for folkehelsen er den største humanitære bidragsyteren til norsk hjerteforskning. Vårt arbeid finansieres med innsamlede midler.

Hjerte- og karsykdommer er årsak til flest dødsfall i Norge. Hver dag dør 47 mennesker på grunn av hjerte- og karsykdommer.

Dagens behandling er resultatet av tidligere forskning. En testamentarisk gave går direkte til hjerteforskningen og er en investering for framtidige generasjoner. Gaven er fritatt for arveavgift og kommer derfor i sin helhet forskningen til gode.

Postboks 7139 Majorstuen, 0307 Oslo Tlf: 23 12 00 00 Faks: 23 12 00 01 www.nasjonalforeningen.no

Dyrevelferd

Mattilsynet har jobbet målrettet for skjerpede straffer

■ Av jurist Ellen Hestenes og jurist Baard Birkeland i Mattilsynet

Mattilsynet er svært opptatt av at domstolene skal idømme riktige straffer for alvorlige brudd på dyrevelferdsloven.

Mattilsynet har arbeidet over lang tid for å få alvorlige dyrekriminalitetssaker opp for Høyesterett for å få fastslått hva som er riktig straff. Vi ønsket at Høyesterett skulle fastsette et riktig straffenivå fordi dommer fra landets øverste domstol vil bidra til at tingrettene også skjerper straffene. I påstandene fra påtalemyndigheten har det tidligere vært få tegn på et ønske om strengere straffer. Rettsapparatet har hengt igjen i gammel rettspraksis med et lavt straffenivå i tingrettene.

Mattilsynet har jobbet målrettet for å få justert straffenivået i samsvar med forarbeidene til en tidligere lovendring fra 2001, da maksimalstraffen for alvorlig dyrevelferdskriminalitet ble økt til tre år for grove lovbrudd. Forarbeidene til loven fra 2010 påpekte at domstolene hadde vært tilbakeholdne med å idømme strenge straffer, og at de ikke brukte den strafferammen som allerede lå i loven. Siden strafferammen ikke ble brukt, ble den ikke utvidet i den nye loven.

Tettere samarbeid

Mattilsynet tok i 2013 initiativ overfor Politidirektoratet (POD) for å få til et tettere samarbeid mellom politiet og Mattilsynet i dyrekrimssaker. Våren 2014 gikk POD ut med foringer om dette i brev til alle politidistri-

trikter. Videre at kriminalitet mot dyr skulle analyseres og vurderes i politiets planprosesser. Samtidig ble ansvaret for oppfølging av sakene lokalt lagt til miljøkoordinator i det enkelte politidistrikt. Politiet og Mattilsynet arrangerte sammen en felles fagdag.

Initiativet bidro til at kriminalitet mot dyr ble tema i Politihøgskolens videreutdanning for erfarne etterforskere og politiadvokater innen miljøkriminalitet. Mattilsynets jurister anbefalte pensum og bidro i undervisningen.

Politisk støtte

Politikerne våre er opptatt av at kriminalitet mot dyr blir tatt alvorlig. Landbruks- og matdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet etablerte en arbeidsgruppe, der Mattilsynet og politiet var med. Gruppen kom med forslag til ulike tiltak som skulle styrke innsatsen mot dyrekrim. Ett av disse var at det ble opprettet et eget pilotprosjekt i Trøndelag om mer effektivt samhandling og kompetansedeling mellom politi og Mattilsynet i

alvorlige dyrekrimssaker, også omtalt som «dyrepoliti». I 2016 ble det startet et tilsvarende prosjekt i Rogaland. Mattilsynet har store forventninger til utviklingen av dette samarbeidet og til at de erfaringene som gjøres i prosjektene etter hvert kan benyttes nasjonalt.

Økokrim har fått det overordnede ansvaret for påtalemyndigheten i dyrekrimssaker. Mattilsynet berømmer engasjementet hos Økokrim, og den faglige dyktigheten de har opparbeidet i dyrekrimssaker. De har også bidratt til kompetansebygging i politiet på dette feltet. Økokrims innsats har vært helt nødvendig for å få de riktige sakene lagt fram for Høyesterett på en god måte.

Dommenes er viktige fordi straffene var strengere enn tidligere praksis fra Høyesterett. Dommenes gir signaler til tingrettene og lagmannsrettene om hvordan ulike momenter skal vektlegges, og hvordan straffen skal utmåles i tilsvarende saker. Strengere straffer viser at samfunnet reagerer når dyr blir utsatt for kriminalitet.

Fredsprisen

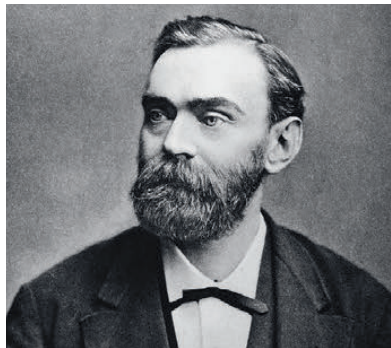
Ja til en fredspris for vår tid

■ Av Fredrik S. Heffermehl, jurist, forfatter, redaktør nobelwill.org

Den norske Nobelkomité fikk i starten av mai en jurist som leder. Advokat Berit Reiss-Andersen ble valgt til å lede arbeidet med å utdele Alfred Nobels visjonære og unike gave til menneskeheten.

Tiden er inne for å gratulere – og advare. Skal hun ta sitt akademiske håndslag om «å fremme rett og hindre urett» på alvor må det innebære en omfattende vårrengjøring i forvaltningen av fredsprisen.

Utdelingene bygger på Nobels testament og da burde det gi håp å ha fått en jurist i spissen for arbeidet. Men intervjuet Reiss-Andersen ga i Dagens Næringsliv, Magasinet, 24.3 2017 lover ikke godt. Hun ble bedt om en kommentar til min kritikk av komiteen og svarte med selvfølgeligheter, ting jeg bare kan være enig i, ord for ord. Ved å fremheve at «alle testamenter må tolkes. Det lærer du på jusstudiets første avdeling» formid-

Alfred Nobel

ler hun at dette er noe jeg ikke har forstått, men hun må da vite bedre?

Som meg har Reiss-Andersen også lært atskillig om hvordan man må tolke, at målet er å finne testators «mening» – ikke drive bokstavtolkning. Dette krever et arbeid som Nobelkomiteen aldri har gjort. Den hadde lagt testamentet vekk og forholdt seg til et ord («fred») som ikke fins i Nobels tekst, det var det jeg oppdaget i 2007. Mener Reiss-Andersen virkelig at dette er å «tolke testamentet»?

Oppgaven er altså å finne ut testators hensikt, ikke hva Nobelkomiteen kan forsvare å bruke hans ord til. Av

mine bøker vil man se at Nobels mening er klar, med «prisen for fredsforkjempere» ville han støtte en alternativ sikkerhetspolitikk. Nobel deltok i fredsbevegelsen og støttet dens visjoner om en verden hvor nasjonene samarbeider om sikkerhet og legger våpen og kapprustning til side.

Så Reiss-Andersen har virkelig rett i at Nobel «så fremover, han var oppfinner og fremsynt. Hadde vyer.» Ja, vyer så store at Nobelkomiteen ikke evner å gripe dem. Nobel drev business over hele verden og var i stand til å heve seg over det nærsynt nasjonale og se hva som ville være best for verden som helhet. Flott om «dette idégrunnlaget [kunne] bringes inn i vår tid.» Om den ville flagge Nobels visjonære idé og sette den i sentrum for sitt virke, ville komiteen vise «lojalitet mot testamntvilkårene anno 1895.»

Den norske komiteen har hittil gjort sitt beste for å tildekke Nobels store fredsvisjon om nasjonenes samarbeid og nedrustning. Jeg håper Reiss-Andersen vil ønske å ta Nobel på alvor.

Domstolene

Forvaltningsdomstoler?

■ Av Mats Stensrud, lagdommer Frostating lagmannsrett

En saksbehandler spurte her om dagen: Hva er egentlig forskjellen mellom forvaltning og domstoler?

Da Knut Sæther ble direktør i 2002 var han den eneste i Domstoladministrasjonen (DA). Gjennom seks år bygde han opp kulturen hos etter hvert 90 ansatte. Han og styrelederen.

|| Tidligere skulle dommere konsentrere seg om dømmende virksomhet

Hun var dommerfullmektig i skifteretten på 1970-tallet. Han hadde ikke satt sine ben i domstolene. Sæther levde alle år i forvaltningen. ►

Programerklæringen røpet han først i avskjedsintervjuet (Rett på Sak 4/2007). Her er hans viktigste teser:

«Skillet mellom saksbehandlere og dommere var et synlig tegn på hvor lite som hadde skjedd i organisasjonsutvikling. Tenkningen var preget av et forhold mellom tjenere og herrer.»

«Han ble for eksempel møtt med råd om at den viktigste oppgaven var å få mer penger til domstolene. Dette var Sæther ikke enig i.»

«Det finnes et oppdrag fra det norske folk om å utvikle domstolene i en ønsket retning.»

«Hvis vi skulle lykkes, måtte vi ikke bli for mye av et serviceapparat for domstolene.»

Tjenere og herrer?

Tidligere skulle dommere konsentrere seg om dømmende virksomhet. Funksjonærene tok seg av den praktiske tilretteleggingen. Det var dette Sæther ville til livs. Han karakteriserte systemet som stivt og bakpå.

Sekretærer var et skjellsord. De ble saksbehandlere. Vi har fått domstoler med to nivå. Alt som kommer inn registreres og vurderes av saksbehandlere før det sendes til dommerne i Lovisa. Datasystemet tvinger sakene inn i et spor, der ja/nei-spørsmål, frister og maler styrer fremdriften. Imidlertid, hver sak er unik. Saksbehandlere lærer EDB, men de vet mindre om jussen og prosessen enn tidligere. Faglig utilstrekkelighet og skjematenkning bidrar ikke til rettssikkerhet.

Resultatet er dobbeltarbeid. Saksbehandlere bruker uforholdsmessig mye tid på å lese dokumenter som de mangler forutsetninger for å følge opp. Dommerne må starte forfra. Dessuten er vi blitt protokollførere, slik at ikke-juristene skal få arbeidsro på kontoret.

Ikke viktig med penger?

Som forhenstående rådmann var Sæther forståelig nok opptatt av kostnadskutt. Saksbehandlere har fast arbeidstid – dommere har aldri hatt

det. Når arbeidsmengden øker, er det lurt å kanalisere veksten til dommerne. Det har også Sæthers etterfølgere forstått. Jeg hører aldri at saksbehandlere må bli kjappere. Det er dommerne som får skylden for restansene, og som må jobbe smartere. Undersøkelser viser at dommere i gjennomsnitt arbeider 25 % overtid. Det gjør ikke inntrykk.

Nåværende DA-direktør har vært på Løvebakken. Han skryter av at norske domstoler er Europas raskeste, men påstår samtidig at dommerne arbeider som i steinalderen. Ja, han bruker faktisk dette bildet og lover at vi skal bli så mye mer effektive med Apple.

Resultatet er budsjettkutt og stilingsstopp. I min domstol er saksbehandlere yngst. Følgelig har vi fått beskjed om at to dommerhjemler skal bort.

DA har skapt et bilde av dommere som langsomme byråkrater. Derfor er vi også blitt med i den store ABE-reformen i forvaltningen (Avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen). Budsjettet krympes med 16,5 mill. kr i 2017.

Femten år med EDB har ikke økt produksjonen i lagmannsretten. Ja, det heter produksjon nå, og ikke lenger dømmende virksomhet.

Det er knyttet utfordringer til: å lese/forberede seg mindre før vi går i retten, å avbryte og avspise advokatene, å «overkjøre» parter og vitner, å kutte diskusjonene i domskonferanser – med og uten meddommere, å begrense kildesøk, å skrive snauere dommer og ta lett på korrekturen, å redusere faglig oppdatering.

Men det er klart at vi kan effektivisere med slurv.

For tiden feirer danskene Domstolreformen 10 år. Der er 84 rettskretser redusert til 24. Domstolene er blitt digitale, og det er innført to instans-behandling i byrettene og landsrettene. Konklusjonen er Store forandringer og store forsinkelser:

«Læren af dette må være, at man skal sikre sig, at der er den tilstrækkelige kapacitet både teknisk og bemanningsmæssigt når man setter nye reformer i værk.» (Retten Rundt Festskrift 2017.)

Oppdrag fra folket?

Hvem, hva, hvor er det norske folk? Hvem er det som har ønsket den retning domstolene har tatt? Hvermannsen eller DA selv?

Det er illustrerende at i desember 2015 satte rikspolitikerne foten ned for ytterligere sammenslåinger av tingretter. Men DA skaffet seg prompte Forskrift om felles dommerstillinger. Den åpner for at et dommerembete skal være felles for to eller flere domstoler. Det kan også bestemmes at to eller flere domstoler skal ha felles leder. Og på toppen: DA kan fastsette hvordan den felles dommeren skal fordele sin kapasitet mellom domstolene!

Nordland har allerede en sorenskriver som styrer tre tingretter, og dommerne piler mellom dem. Er dette det norske folks ønske?

Serviceapparat?

DA har organisert Frostating lagmannsrett med Lovisa, 20 dommere og 11 saksbehandlere.

Til sammenligning har Høyesterett fått utvikle seg uten DA og Lovisa. Der er det også 20 dommere. Videre 30 saksbehandlere mv. Men dessuten 25 juridiske utredere. Høyesterett rendyrker den dømmende virksomheten.

Det er interessante tankeeksperiment: Hva ville Høyesterett vært uten utrederne? Og hva kunne Frostating lagmannsrett vært med juridiske utredere?

Systemmakerne i DA gjennomregulerer domstolene. Dommerne betaler med å gi fra seg uavhengighet og tid til kjernevirksomhet. I 15 år har DA vært herrerne og dommerne tjenerne. Ingen bør være hovmodige, men kanskje vi skulle bytte roller?

Slik bruker du rekordhøye ferie- og skattepenger

Årets høyeste innbetaling er snart på vei til en lønnskonto nær deg. Slik bruker du pengene.

Av Maria Setsaas,
forbrukerøkonom i Danske Bank

Det nærmer seg juni og den privatøkonomiske jubelmåneden for de aller fleste. Både ferie- og skattepengene kommer inn på kontoen, noe som gir en unik mulighet for å ta noen grep i privatøkonomien. Årets feriepengeutbetaling blir tidenes høyeste. Nordmenn elsker ordningen, selv om den i realiteten er en tvungen sparing resten av året. I takt med lønns- og velstandsutviklingen i Norge har beløpene blitt betydelige for vanlige familier og mange får utbetalt mye mer enn de trenger til årets ferie. Det store spørsmålet er dermed hvordan man bør bruke pengene fornuftig.

Rekordhøye feriepenger

Første pulje med skattepenger er klar 21. juni, og utbetalingen følger normal kort tid etter. I år varsler skatteetaten at 2,8 millioner nordmenn ligger an til å få tilbake totalt 31 milliarder kroner, mens 740 000 i år vil få restskatt på 26 000 kroner i snitt. Samtidig vil over 140 milliarder kroner bli utbetalt til lønnskontoene nå i juni, på grunn av feriepengeordningen med en trekkfri skattemåned.

De som tjener 450 000 kroner, og har krav på fire ukers ferie, vil få utbetalt rundt 44 000 kroner i feriepenger i år. Har du fem ukers ferie, vil beløpet være høyere gjennom året, samtidig som de over 60 år har krav på en ekstra ferieuke.

Bakgrunnen for feriepengeordningen går 50 år tilbake i tid, før kredittkortene, og stammer fra en tid hvor folk flest hadde en stram privatøkonomi.

Mye har endret seg siden 1962 og i dag bestiller og betaler man ofte ferieturen flere måneder før man skal på sommerferie, mens det tidligere rakk å ha kontanter til bensin og campingplassav-

gift til teltet. Nå kommer feriepengene litt i utakt med når man betaler feriene, så mange bør bruke feriepengene til å nedbetale kredittkortgjelden de pådro seg da de kjøpte årets tur til Middelhavet i januar.

De aller fleste har god oversikt over privatøkonomien og kan bruke ferie- og skattepengene på å tette åpenbare hull i privatøkonomien. Samtidig bør mange vurdere om tiden ikke er kommet for å tenke på pensjonstilværelsen og starte langsiktig sparing i fond.

Spar til Black Friday

En avtale om månedlig sparing i aksjefond bør ligge som en grunnplanke i privatøkonomien. Folk lever lenger og lenger, og mange vil få en negativ overraskelse når de finner ut hvor lite de vil få utbetalt gjennom sine pensjonsordninger. Men før man starter å bygge en aksjefondsportefølje, bør man ha en bufferkonto til uventede hendelser.

Mange har i dag tilgang på kortsiktig kreditt gjennom banken sin, slik at behovet for å ha mye penger på konto er mindre enn tidligere. Likevel føler mange at det er komfortabelt med et par netto månedslønninger på en høyrentekonto, bare som en ekstra trygghet. Har man utsett tannlegebesøk, eller at bilen mangler gode dekk, så er det ingen tvil om hva feriepengene bør gå til.

Handelsstanden gnir seg i hendene i juni, hvor de frister med lekre varer til fullpris. Løssluppen feriepengeshopping har blitt en viktig inntektskilde for mange butikker.

Du betaler ofte fullpris på varene du kjøper om sommeren. Det kan være smart å spare pengene og vente til salgene i august, Black Friday i november og andre anledninger hvor man kan gjøre noen kupp. Likevel er det lov å la seg friste en gang i blant. Ferien handler tross alt om de gode stundene og opplevelsene med familien. De er ubetalelige.

Gode råd for feriepengene

Betal ned kredittkortgjeld

Mange betaler sommerferien tidlig på året og trekker på kredittkortet til juni. Det blir dyrt å la gjelden stå på kredittkort over tid, så den bør nedbetales når man har likviditet til det.

Aksjesparing

Aksjesparing i fond, gjerne med månedlige trekk, er en anbefalt spareform for dem som har lang horisont.

BSU

Er man under 33, eller har voksne barn som tjener forholdsvis mye i sin deltidsjobb, så gir 25 000 i BSU-innskudd 5 000 kroner i skatteutt. Man kan spare inntil 300 000 kroner under BSU-ordningen.

Betal ned gjeld

Har man høy belåningsgrad, bør det vurderes å betale ned lånet raskere. Om man på et tidspunkt ønsker en dyrere bolig, så trenger man mer

egenkapital for å tilfredsstille myndighetskravene. Lav gjeldsgrad gir også fleksibilitet senere, da man kan øke gjeldsgraden dersom man trenger penger til nyinvesteringer.

Ikke betal ned studielånet

Studielånet er ett av de mest gunstige lånene du kan ha og Lånekassen er en fleksibel utlåner ved spesielle livssituasjoner.

Bygg bufferkapital

De fleste familier bør bygge opp en buffer på rundt to netto månedslønninger for husholdningen i ekstra sikkerhet.

Realiser livsforbedrende tiltak

Med litt ekstra på kontoen, kan man endelig få gjort småtingene som har blitt utsatt gjennom året fordi det koster noen kroner.

Unn deg det lille ekstra i ferien

Noen utskeielser i ferien bør enhver kunne seg. Ferie er ferie.

JURIST
FORBUNDET

GRATIS

Deltakelse og opphold
i enkeltrom er gratis.
Reiseutgifter dekkes
etter billigste
reisemåte.

Kurs for tillitsvalgte

Hovedtariffavtalen og lokale forhandlinger i staten

To alternative kursdager

Målgruppe: Tillitsvalgte i statlig sektor

Fra: Mandag 30. august kl. 11.00
Til: Onsdag 1. september kl. 14.00

Fra: Onsdag 13. september kl. 11.00
Til: Fredag 15. september kl. 14.00

Sted: Støtvig Hotel, Larkollen (begge kurs)

Kursnummer: 2017653 (august) | 2017654 (september)
Påmeldingsfrist: 30. mai 2017

Kurset er en del av Juristforbundets grunnopplæring for tillitsvalgte. Det er beregnet på de tillitsvalgte som skal delta i lokale forhandlinger.

Kurset har stor betydning for forståelsen av avtaleverket som ligger til grunn for forhandlingssystemet i staten.

Målet med kurset er å lære opp tillitsvalgte i statlig sektor til å kunne gjennomføre lokale lønnsforhandlinger i egen virksomhet.

Kursets første del er teoretisk og inneholder en gjennomgang av:

- Lønssystemet i staten
- Aktuelt regelverk
- Forhandlingssystemet i staten
- Forberedelse til og gjennomføring av lokale forhandlinger

Den andre delen er praktisk. Her får deltagerne selv ansvaret for å gjennomføre lokale lønnsforhandlinger i en gitt virksomhet i form av et forhandlingsspill.

Påmelding: www.juristforbundet.no/tillitsvalgt Spørsmål: Solveig Dahl Kongsvik | sdk@juristforbundet.no | 915 55 268

Eventuelt forfall må meldes snarest mulig og senest én uke før kursstart. I motsatt fall vil det påløpe et gebyr på kr 500,-. Dette gjelder ikke ved sykdom.

Et imponerende faglig verk

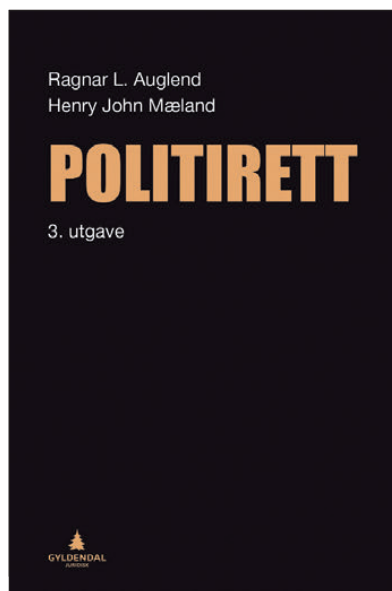
Et voluminøst verk som tar sikte på å dekke polititjenestemenn, politihøgskolestudenter, politijurister og juridiske studenter som har politirett som valgfag ved juridisk embetseksamen.

Anmeldt av sorenskriver Stein Husby

Eksamen i spesialfaget politirett ble i sin tid innført ved juridisk embetseksamen ved det juridiske fakultet i Bergen, og senere i Tromsø. Boken har også betydelig interesse for domstoler, advokater og påtalemyndigheten, men også for andre som har behov for kunnskap om politiets arbeid

Arkitekten og foregangsmannen bak det nevnte fag var professor dr.jur. Sverre Tønnesen, som hadde bakgrunn som politifullmektig og politiadjutant i Finnmark (Hammerfest) i årene 1962–68 – og deretter som statsadvokat i Hordaland, inntil han i 1974 ble ansatt ved Universitetet i Bergen og som professor siden 1976. I årene i Finnmark leverte han først en avhandling jeg senere som statsadvokat hadde stor nytte av i forbindelse med aktorat i Høyesterett vedrørende overtredelser av fiskerilovgivningen.

I sin tid som politiembetsmann i Finnmark hadde han på sin fritid gjennomført et omfattende forskningsarbeid på egen hånd vedrørende fast eiendom i Finnmark, særlig med sikte

Politirett

Ragnar L. Auglend og Henry John Mæland
Gyldendal Juridisk, 3. utgave, 2016
1519 sider

på samiske forhold. I 1972 fremla han monografien «Retten til jorden i Finnmark», som skaffet ham den juridiske doktorgrad året etter.

Hans praktiske bakgrunn og innsikt gjorde ham særlig skikket til å ta fatt i spesialfaget politirett.

Begrepet politi har to hovedbetydninger: Det ene er det materielle eller funksjonelle politibegrep; det andre er betegnelsen på en bestemt offentlig etat og/eller det personell som er knyttet til den og gir et organisatorisk eller formelt politibegrep. Faget politirett ved universitetene tar utgangspunkt i både det funksjonelle og det organisatoriske politibegrep, og faget defineres som læren om politiet

som forvaltningsmyndighet og straffeforfølgningsmyndighet.

Tønnesen – som avgikk ved døden i januar 1979, bare 45 år gammel – fikk utgitt 4 hefter i faget. Det blå inneholdt historikk, politiets organisasjon og tjenestemannsrett. Det røde omhandlet daværende straffelovs §§ 127, 128 og 326 samt kontrollen med politiet. Det grønne heftet behandlet internasjonal strafferett, herunder internasjonal rettshjelp i straffesaker, mens det brune heftet inneholdt spredte artikler, slik som demonstrasjoner og arbeidskonflikter som politirettslig problem, samt forholdet til diplomater og utenlandsk militærpersonell (NATO-statusavtalen). Det kan tilføyes at Tønnesen etter ansettelsen ved fakultetet i Bergen i 1974 – i løpet av cirka ett års tid – utarbeidet en omfattende monografi «Internasjonal strafferettspleie».

Manuskriptet (avsluttet 1975) regnet han som ikke ferdig. Han fikk ikke tid til å arbeide videre med det, da han som professor fikk mange plikter. Få dager før han døde, hadde professor Nils Nygaard en lang samtale med ham, hvor man blant annet kom inn på forannevnte monografi. På grunn av sykdom hadde han ikke maktet å gå videre med arbeidet. Nygaard fikk imidlertid fullmakt til å ta seg av spørsmålet om offentliggjøring, noe som ble gjort ved at et begrenset antall ble kopiert opp til kollegaer og fagfolk og universitetsbibliotek i Norden i 1981. Man anså det viktig at monografien ble offentlig tilgjengelig.

Flere forskere har senere dratt nytt av dette arbeidet. I 2008 dispu-

terte for eksempel Gjermund Mathiesen (bosatt i Luxembourg) i Bergen med en stor avhandling «Utlevering for straffbare forhold», utgitt i 2009 på Gyldendal. Han har åpenbart hentet inspirasjon fra Tønnesens store avhandling.

Spesialfaget politirett ble meget populært i Bergen. Blant de mange dyktige studentene som fulgte Tønnesens forelesninger, var senere professor Henry John Mæland. Sammen med politimester i Sarpsborg og tidligere tingrettsdommer Ragnar Auglend samt daværende universitetsstipendiat ved fakultetet i Bergen, Knut Røsandhaug, tok de opp tråden etter Tønnesen, De systematiserte faget, som i noen tid hadde vært vanskelig tilgjengelig ved at Tønnesens hefter har vært utsolgt. Det hadde videre skjedd mye etter Tønnesens tid, blant annet Politirolleutvalgets arbeid, ny politiinstruks og politiloven av 1995. Auglend hadde i mange år stått helt sentralt innen emnet politirett og hadde også hatt en sentral stilling/posisjon i Justisdepartementet i tilknytning til den nye politiloven av 4. august 1995 nr. 53.

Forfatterne i 1. utgave i 1997 tok sikte på å komme på linje med Sverige, hvor Erik Sjöholm har gitt vektige bidrag til faget gjennom «Om polismakten och dess begränsningar» (1964) og «När og hur får polisen ingripa? Polisrättens allmänna grunder» (1978).

Videre hadde Ib Henricson i Danmark utgitt «Politirett». De senere utgaver – herunder 4. utgave 2012 – fra denne har åpenbart dratt store veksler på 1. utgaven fra Auglend, Mæland og Røsandhaug. Disse utga 2. utgave i 2004 – en revidert utgave per 1. januar d.å.

Den foreliggende 3. utgave er av Mæland og Auglend. Sistnevnte er nå ansatt ved fakultetet i Bergen som forsker, etter at han 18. juni 2015 disputerte ved det juridiske fakultetet i Bergen med avhandlingen «Polisær

–Samlet sett er den foreliggende bok et direkte imponerende faglig verk, skriver Stein Husby.

handleplikt, kommandomyndighet og lydighetsplikt i operativ og innsatsrettet virksomhet» – en avhandling som innbrakte forfatteren graden dr.philos.

Boken er utgitt på Gyldendal året etter, 928 sider inkludert registre. Avhandlingen er den første om disse sentrale deler av operativt politiarbeid i Norden. Det tidligere sparsomme rettsdogmatiske og forskningsmessige fokuset står i sterk kontrast til det praktiske livs behov for en rettslig og tjenestlig avklaring og presisering av problemstillinger. I så henseende er Auglends avhandling av største betydning, og den har også forplantet seg til Politirett, 3. utgave ved at man her trekker veksler på mange av de tema som inngår i doktorarbeidet og på

hans bakgrunn blant annet som tidligere politimester.

Røsandhaug har valgt å forlate den akademiske verden til fordel for en internasjonal karriere. Mæland har overtatt hans 2 kapitler.

Samlet sett er den foreliggende bok et direkte imponerende verk, og særlig også fordi to forfattere greier å «sy sammen» boken uten at det blir unødige gjentakelser. Boken inneholder et vell av detaljopplysninger i de ulike kapitlene. Det har tidligere – før Auglend og Mæland satte «i gang» faget politirett på ny – ikke foreligger noen systematisk fremstilling av faget.

Boken omfatter blant annet politiet som en del av forvaltningen, dets organisasjon og oppgaver, fullmakter og politimyndighet og de mange særlige forvaltningsoppgaver. Etterforskning, metoder og mistenktets rettigheter, forsvarerbistand og påtalespørsmål er viet stor plass fra s. 893–1004. Videre er det et stort kapittel om forholdet til diplomater og utenlandsk militærpersonell i Norge, den såkalte NATO-statusavtalen om jurisdiksjonskompetansen over NATO-styrkene under militærøvelser i Norge, jf. også generaladvokat Odd Blomdals utmerkede fremstilling om dette i Militærjuridiske småskrifter nr. 5 (1985). Dette stoffet er meget viktig for påtalejuristene. Jeg erfarte som statsadvokat i Troms og Finnmark på 1970-tallet at dette var et til dels vanskelig og «mørkt rom» for mange jurister under NATO-øvelsene i Norge. Den gang var daværende generaladvokat, senere lagdommer og sorenskriver Håkon Wiker et godt «oppslagsverk» og samtalepartner. Senere fylte generaladvokat Odd Blomdal samme funksjon.

Viktige kapitler er videre internasjonalt politisamarbeid – et emne som er vesentlig endret siden Tønnesens store upubliserte avhandling. Et sentralt tema er også kontrollen med politiet.

I en kortfattet bokanmeldelse er man gitt begrenset spalteplass, noe som ikke gir rom for en utførlig gjennomgang og drøftelse av en rekke enkeltspørsmål. Jeg skal imidlertid knytte noen bemerkninger til det som omhandler hemmelig ransaking på s. 954. Professor Anders Bratholm behandlet i en artikkel i Lov og Rett 1966 emnet «Hemmelig strafforfølgning» (også inn tatt i artikkelsamlingen til hans 60-årsdag i 1980). Bakgrunnen var pågripelsen av Ingeborg Lygren i 1965 – mistenkt for spionasje til fordel for Sovjetunionen. Hun hadde i egenskap av kontorfunksjonær vært stasjonert ved ambassaden i Moskva. Her hadde også Gunvor Galtung Haavik vært stasjonert i flere år i samme funksjon. Sistnevnte ble pågrepet i januar 1979 – og da ansatt i Utenriksdepartementet. Hun tilsto omfattende spionasjevirk somhet i henimot 30 år, men hun døde før straffesaken mot henne kom opp for retten. I ettertid er det lagt til grunn at de opplysninger som tilfløt overvåkingspolitiet, skyldtes en personforveksling.

I 1965 holdt politiet pågripelsen av Lygren hemmelig (skjult for media og andre). Det var lovligheten av hemmelighold på de ulike stadier av etterforskningen som Bratholm behandlet.

I festskrift til Bratholm i tilknytning til hans 70-årsdag i 1990 fulgte Johs. Andenæs opp med artikkelen «Hemmelig ransaking» med bakgrunn i spionasjesaken mot Arne Treholt i 1985. Overvåkingspolitiet hadde ved to anledninger (17. mai 1983 og 22. august s.å.) tatt seg inn i Treholts leilighet i Oslo. Ransakingene var hemmelige ved at de dagjeldende bestemmelser i strpl. 1887 § 224 første ledd med krav om minst ett vitne til stede og som skulle medunderskrive den beretning som skulle avfattes vedrørende ransakingen, ikke var iakt tatt. «Husfæller eller Naboer» skulle tilkalles hvis siktede selv ikke var til stede, jf. gamle lovs § 200 annet ledd. Treholt var på disse tidspunkt på frifot.

Påtalemyndigheten forsvarte regelbruddene med nødrettsbegrunnelse – noe professor Carl August Fleischer sluttet seg til, se Lov og Rett 1992 s. 23 ff. Det er klart at regelbruddene ikke gjaldt de materielle vilkår for ransaking (skjellig grunn til mistanke) men bestemmelsene om fremgangsmåten ved gjennomføringen. Ved den siste ransakingen 22. august 1983 (få dager etter et overvåket agentmøte i Wien med representanter for KGB) ble det funnet et større pengebeløp i dollar og som ble fotografert – senere omtalt som «pengebeviset». I artikkelen i 1990 var Andenæs helt klar i sin konklusjon: En ransaking i strid med lovens regler vil ikke være berettiget ut fra nødretts synspunkt, slik Fleischer hadde gjort gjeldende.

// **Boken bør inngå som obligatorisk i ethvert juridisk bibliotek.**

Det er neppe tvilsomt at ransakingene ble foretatt for å skaffe fellende bevis for den spionasjen Treholt hadde bedrevet – samtidig som dette også ville sette en stopper for hans fremtidige landsskadelige virksomhet.

I sin doktoravhandling «Strafferettslig nødrett» (1999) s. 385 har dr.juris. Kjell Andorsen omtalt dette som preventivt inngrep (nødrett), og som kan utgjøre et tilfredsstillende hjemmelsgrunnlag for å stoppe en kriminell adferd – noe som i dag har uttrykkelig hjemmel i politiloven av 4. august 1995 nr. 53. På tidspunktene for ransakingene var det ikke hjemmel for hemmelig ransaking, jf. Metodeutvalgets innstilling i NOU 1997: 15 s. 78–79 samt Lund-kommisjonens rapport, Dokument nr. 15 (1995–96) s. 304. Det er i dag også egen hjemmel for romavlytting i strpl. § 216 m og for hemmelig ransaking i strpl. § 200 a.

På s. 954 er det i boken anført at Høyesteretts kjæremålsutvalg også la til

grunn at de hemmelige ransakinger var ulovlig. Dette er imidlertid ikke korrekt. I utvalgets kjennelse i Treholtsaken i Rt. 1992 s. 698 flg. er dette spørsmål behandlet på s. 702–706. Det fremgår her at «pengebeviset» første gang ble behandlet av Høyesteretts kjæremålsutvalg i kjennelse av 15. august 1988 (Rt. 1988 s. 824). Begjæringen om gjenopp tagelse ble da forkastet av lagmannsretten – noe som ble stadfestet av Høyesteretts kjæremålsutvalg.

Spørsmålet ble på ny tatt opp av Treholt i ny gjenopptagelsesbegjæring, idet det ble anført at beviset var fremskaffet ved en ulovlig ransaking, men dette førte heller ikke frem (Rt. 1992 s. 698). Utvalget bemerket at ransakingene ble gjennomført i strid med bestemmelsene i loven fra 1997, men uttalte:

«Utvalget legger til grunn at det ikke rent faktisk var noe til hinder for å varsle Treholt, men at man av hensyn til etterforskningen ikke fant det formålstjenlig å varsle ham.

Kjæremålsutvalget er kommet til at det må anses utelukket at manglende varsel kan ha innvirket på dommen til skade for Treholt, jfr. Straffeprosesslovens § 391 nr. 1. Det er ikke nødvendig for utvalget å ta stilling til spørsmålet om det i forbindelse med ransakingen ble foretatt straffbare handlinger av representantene for politiet eller påtalemyndigheten.»

Det ble også pekt på at gjenopptagesspørsmålet derfor må sees i sammenheng med spørsmålet om det var adgang til å føre de bevis det her dreier seg om.

Samlet sett er den foreliggende bok et direkte imponerende faglig verk. Boken vil tjene som et oppslagsverk med detaljopplysninger og henvisning til teori og praksis på de mange fagområder som er behandlet.

Boken bør ha en langt videre leserkrets enn det jeg har nevnt innledningsvis – den vil ha meget stor nytteverdi for blant andre journalister og politikere. Den bør inngå som obligatorisk i ethvert juridisk bibliotek.

Nino Tsereteli

Legal Validity and Legitimacy of the Pilot Judgment Procedure of the European Court of Human Rights

Doktorgradsavhandlingen undersøker pilotdomprosedyrens lovlighet. Pilotdomprosedyren er en juridisk innovasjon der Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) spesifiserer reformer som stater må gjennomføre for å fjerne systemiske eller strukturelle problemer som ligger til grunn for mange menneskerettsbrudd.

EMD setter også en tidsfrist for gjennomføringen av de foreslåtte reformene. Pilotdommer er omstridte ettersom de endrer på ansvarsfordelingen mellom EMD og statene som er medlemmer av Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK). Den nye prosedyren styrker EMDs rolle utover det som ble opprinnelig avtalt, og undergraver staters frihet til å implementere EMK. Stater har i økende grad gitt uttrykk for å støtte prosedyren, først og fremst fordi den har bidratt til å styrke nasjonale rettighetsvernsmekanismer. Denne støtten har forsterket argumentet for at prosedyren har rettslig gyldighet. Noen av domstolens forslag for implementering av dommene,

Nino Tsereteli

som påbud om å endre lovgivning, blir imidlertid fremdeles kritisert.

Avhandlingen hevder at en domstolspraksis, hvis lovlighet er omstridt, likevel kan bli forsvart som legitim. Dette gjelder dersom visse jurisdiksjonelle, prosessuelle og resultatrelaterte krav blir oppfylt i utøvelsen av domsmyndigheten. EMD kan unngå kritikk fra stater ved å handle innenfor sitt opprinnelige mandat. Samtidig har loven – EMK – vist seg å være utilstrekkelig: den gir ikke konvensjonsorganene mulighet til å reagere når stater svikter i å reformere sine lover og policyer, selv når mange lignende menneskerettighetsbrudd har blitt slått fast. Siden prosessen for å gjøre formelle endringer i EMK er kompleks, har tilpasninger gjennom rettspraksis blitt nødvendige. Men er flere påbud fra EMD til stater en løsning i

denne situasjonen? Hvilke typer tilpasninger vil styrke legitimiteten fremfor å svekke den?

Tsereteli undersøker hvorvidt EMD kan bestemme hvordan stater skal implementere EMK, noe som vanligvis ligger i staters ansvarsområde. Hun foreslår at beslutningstakingen i slike saker bør flyttes fra det nasjonale til det europeiske nivået hvis og i den grad stater ikke klarer å løse problemene som fører til klager til EMD. Forslaget tar et forbehold om at unødige preskriptive dommer kan være uforenlige med internasjonale domstolars funksjoner. Dessuten evner ikke EMD å finne passende løsninger til komplekse problemer i nasjonale rettssystemer. Noen av disse utfordringene kan takles ved å redusere avstanden mellom EMD og de som blir berørt av EMDs avgjørelser gjennom å gjøre endringer i prosedyren. Avhandlingen identifiserer hvilke prosessuelle krav som må være oppfylt, og fremhever hvor viktig det er med transparente og inkluderende prosesser. For å unngå negative konsekvenser av preskriptive dommer, er dialog mellom EMD og nasjonale domstoler viktig.

Nino Tsereteli ved Institutt for offentlig rett forsvarte sin avhandling «Legal Validity and Legitimacy of the Pilot Judgment Procedure of the European Court of Human Rights» for graden ph.d. 26. juni 2015

Språkdebatt i forskningsmiljøet: norsk eller engelsk?

– Juridisk forskning trenger norsk

Etter at Curt Rice, rektor ved Høgskolen i Oslo og Akershus, denne våren dro i gang en språkdebatt i Morgenbladet under tittelen «Ut med norsken!», skriver professor Hans Petter Graver ved Det juridiske fakultet i Oslo at «juridisk forskning trenger norsken».

Hans Petter Graver peker på at ordlyden i en lov i seg selv er viktig, og at det ligger mange timers arbeid bak de nøyaktige formuleringene i for eksempel forvaltningsloven.

«Den kan ikke oversettes. Utgangspunktet for tolkningen er hva dette betyr i vanlig, norsk, språkbruk. Det er også av betydning hva som var den vanlige betydningen av ordene i frasen, på norsk, i 1967 da loven ble vedtatt. Så må vi se hva lovgiveren skrev om dette, på norsk, i forarbeidene. Dommer og forvaltningspraksis om hvordan uttrykket er oppfattet i praksis, og begrunnelsen de har gitt for det, er relevant. Denne praksisen finnes kun på norsk», skriver Graver i et innlegg i Morgenbladet.

Han viser til at retten i alle land med en autonom rettsutvikling og en spesialisert juridisk profesjon, utvikler seg i et «kommunikasjonsfellesskap mellom teori og praksis.»

«Juridisk forskning er mer enn tolkning, systematisering og kritisk etterprøving av rettsstoffet. Utvikling av teori om metode er også viktig. Men den juridiske metoden er nasjonal og påvirkes både av lovgiveren, rettspraksis og juridisk forskning. Den

–Man kan selvsagt mene at juridisk teori i mindre grad skulle beskjeftige seg med tolkning, systematisering og kritisk etterprøving av nasjonal rett. Det ville forandre rettsstatens karakter ved at det ville øke myndighetenes og advokatprofesjonens makt over rettsutviklingen, skriver Hans Petter Graver i et innlegg i Morgenbladet.

er med andre ord spesifikk til den enkelte rettsorden», skriver han.

Graver viser til at det likevel er mye av den juridiske forskningen som skrives på engelsk, som en del komparative studier og studier som tar sikte på spørsmål som er generelle for flere rettssystemer eller for rettslige spørsmål rent generelt. Men han anslår at mellom 80 og 90 prosent av teorien dreier seg om nasjonale rettsspørsmål.

«Man kan selvsagt mene at denne andelen bør reduseres, og at juridisk

teori i mindre grad skulle beskjeftige seg med tolkning, systematisering og kritisk etterprøving av nasjonal rett. Rent bortsett fra at det ville redusere rettsforskningens nytteverdi for det norske samfunn, ville det forandre rettsstatens karakter ved at det ville øke myndighetenes og advokatprofesjonens makt over rettsutviklingen. Det gir liten mening å skrive ut denne forskningen i et annet språk enn rettspråket», skriver Graver.

Jobbmarkedet

– for hele jus-Norge

Du finner også Jobbmarkedet med stillingsutlysninger:

- Juristforbundet.no. Annonser publiseres fortløpende.
- Juristforbundets nyhetsbrev ca. hver 14. dag.
- Juristkontakt.no. Annonser publiseres fortløpende.

Her bestiller du stillingsannonser

Annonsejef Per-Olav Leth | 07 Media – 07.no
E-post: perolav@07.no | Tlf: +47 918 16 012

Jobbmarkedet

– for hele jus-Norge

Tønsberg tingrett

*Tønsberg tingrett er en fullfaglig
førsteinstansdomstol og er lokalisert
i Statens Park i utkanten av
Tønsberg sentrum.*

Dommerfullmektig

Ved Tønsberg tingrett blir det ledig
inntil 3 stillinger som dommerfull-
mektig med tiltredelse høsten 2017.

Vi kan tilby gode muligheter for
faglig og personlig utvikling.
Dommerfullmektigene i tingretten
gis anledning til å arbeide med
alle saksområder innenfor
gjeldene retningslinjer.

Se fullstendig annonse
med søknadsfrist på
www.domstol.no eller
www.jobbnorge.no

jobbnorge.no

**HØGSKOLEN
i INNLANDET**

PROFESSOR/ FØRSTEAMANUENSIS/ HØGSKOLELEKTOR I JUSS (RETTSVITENSKAP)

Det er ledig inntil 3 hele faste stillinger som
professor/førsteamanuensis/høgskolelektor
i rettsvitenskap, for tiden lagt til Avdeling
for samfunnsvitenskap, Seksjon for retts-
vitenskap, Studiested Lillehammer.

Kontakt

- Dekan Marit Roland Udnæs,
tel:+47 61 28 81 74,
e-post: marit.roland.udnes@inn.no
- Seksjonsleder, professor Geir Stenseth,
tel:+47 61 28 82 50,
e-post: Geir.Stenseth@inn.no

For mer informasjon og hvordan søke:
www.jobbnorge.no (ID 137313).
Søknadsfrist: 9. juni 2017.

NORGES HØYESTERETT

Høyesterett er landets øverste domstol og har som hovedoppgave å arbeide for rettsavklaring og rettsutvikling.

Høyesterett har en juridisk utredningsenhet, hvor du får

- spennende juridiske arbeidsoppgaver innenfor et bredt saksfelt
- mulighet til faglig fordyping med fokus på kvalitet
- arbeide for noen av landets fremste jurister
- unik praksis for enhver juridisk stilling og videre karriere
- jobbe i et godt og trivelig miljø

UTREDERE I HØYESTERETT

I juridisk utredningsenhet er det ledig ett til to vikariater som utreder i ett år, med mulighet for forlengelse og for senere tilsetning i åremål på syv år.

Juridisk utredningsenhet består av 20 utredere i tillegg til leder, to nestledere og to protokollsekretærer. Utredningsenheten arbeider både for Høyesteretts ankeutvalg og for avdelingene i Høyesterett med utredning av prosessuelle og materielle spørsmål i saker fra alle rettsområder innen privatrett, offentlig rett og strafferett.

Ved anke over dom tar utredningen for ankeutvalget sikte på å avklare om saken reiser prinsipielle spørsmål som bør behandles av Høyesterett. Anke over kjennelse og beslutning blir utredet med sikte på at ankeutvalget skal treffe en endelig avgjørelse i saken. I saker hvor det er gitt samtykke til ankebehandling, bistår utrederne både under saksforberedelsen og i forbindelse med selve ankeforhandlingen. I tillegg har utredningsenheten oppdrag for justitiarius, dommerne og direktøren.

Stillingen som utreder krever svært gode juridiske kvalifikasjoner, herunder meget gode eksamensresultater.

Det vil bli lagt vekt på evne til å kombinere grundighet og effektivitet, på god skriftlig fremstillingsevne og på samarbeidsevner. Gode engelskkunnskaper er en fordel. Nyutdannede jurister kan også søke.

Praksis som utreder i mer enn to år er godkjent som praksis til advokatbevilling.

Stillingen som utreder lønnes fra 435 000 til 790 000 kroner (1434 rådgiver/1364 seniorrådgiver), alt etter kvalifikasjoner.

Arbeidstiden følger normalarbeidstiden i staten.

Det er et personalpolitisk mål at arbeidsstaben skal gjenspeile befolkningssammensetningen generelt – også når det gjelder kjønn og kulturelt mangfold.

Det gjøres oppmerksom på at opplysninger om søkeren kan bli gjort offentlige selv om søkeren har bedt om ikke å bli ført opp på søkerlisten, jf. offentleglova § 25 andre ledd.

Nærmere opplysninger om stillingene kan fås ved henvendelse til utredningsleder Øistein Aamodt, nestleder Birthe Aspehaug Buset eller nestleder Chirsti Erichsen Hurlen på telefon 22 03 59 00.

Søknadsfristen er fredag 2. juni 2017. Søknaden sendes elektronisk via www.jobbnorge.no

Nytt om navn

Ansettelser og utnevnelser

Aasen, Aleksander Thon,
førstekonsulent, Utlendingsnemnda
(UNE)

Aasheim, Heidi, advokat, Capgemini
Norge AS

Arzani, Susanna, fagkonsulent, Oslo
kommune – Velferdsetaten

Berggreen, Mats Seeberg,
advokatfullmektig,
PricewaterhouseCoopers AS

Bjerke, Kristine Øygard,
advokatfullmektig, Protector
Forsikring ASA

Bors, Miriam Fagerli,
advokatfullmektig, Advokatfirmaet
Haavind AS

Byberg, Kasandra, dommerfullmektig,
Stavanger tingrett

Cholti, Kamila, rådgiver, NAV
Arbeidslivssenter Hordaland

Egset, Birgitte Jensen, juridisk
direktør, Direktoratet for e-helse

Eldøy, Espen Andreas, juridisk rådgiver,
Musikernes fellesorganisasjon

Eliassen, Kenneth, advokatfullmektig,
Advokatfirmaet Wiersholm AS

Esfandiary, Shahrzad, rådgiver, NAV
Klageinstans Oslo og Akershus

Gillesen, Janne Margrethe,
seniorrådgiver, Finanstilsynet

Haaland, Øyvind, senior manager/
advokat, KPMG Law Advokatfirma
AS

Henriksen, Marius, advokatfullmektig,
Advokatfirmaet
PriceWaterHouseCoopers AS

Jentoft, Katharina Stub,
saksbehandler, Brukerklagenemnda
for elektronisk kommunikasjon

Jerving, Christopher Thue,
advokatfullmektig, Advokatfirmaet
Schjødt AS

Kalsås, Tom, advokat, Haver
Advokatfirma AS

Karlsnes, Ingeborg Skancke,
førstekonsulent, Utlendingsnemnda
(UNE)

Kristiansen, Kine Rustad, juridisk
rådgiver, Fredrikstad kommune

Kristiansen, Lotte Lundby, advokat,
Advokatfirmaet Halvorsen & Co AS

Lauten, Marie Kristine,
førstekonsulent, Forbrukerrådet
i Finnmark og Troms

Magnus, Bernt Bjørnsen,
advokatfullmektig, Advokatfirmaet
Schjødt AS

Midgaard, Rebekka, rådgiver,
DRAMAS/Teateralliansen

Olsen, Kim- Runar Dalberg, rådgiver,
Universitetet i Tromsø – Norges
Arktiske Universitet – Det juridiske
fakultet

Rabben, Silje Hårberg, junior innkjøper,
Statnett SF

Reinsborg, Fredrik, advokat,
PersonskadeAdvokat1.no AS

Riise, Fredrik, jurist,
Samfunnsøkonomene

Skorpen, Anders, politiadvokat, Møre
og Romsdal politidistrikt – Molde

Steinnes, Tone Hau, avdelingsleder,
Drammen kommune – Byggesak

Tobiassen, Vegard Hermann,
politiadvokat, Trøndelag
politidistrikt

Træland, Sandra, underdirektør,
Skatteetaten

Uppman, Marianne, advokat/juridisk
direktør, Forbrukerrådet i Oslo

Urke, Kai Sølve, advokat, Abelia

Wittrup, Line, contract advisor, ABB AS

Østerby, Ingvild, juridisk rådgiver,
Norsk Forbund for
Utviklingshemmede

Nye medlemmer i Juristforbundet

Asak, Silje Bakken, førstekonsulent,
Utlendingsdirektoratet

Irgens, Malin, fagkonsulent, NAV
Bærum

Jørgensen, Synnøve, spesialkonsulent,
Oslo kommune – Utviklings- og
kompetanseetaten

Moen, Lars Kristian, skattejurist, Skatt
Øst – Sandvika

Skwira, Aleksandra Anna,
fagkonsulent, Oslo kommune –
Kemnerkontoret

Nye studentmedlemmer i Juristforbundet

Balulu, Amalie Standnes, Universitetet
i Tromsø – Norges Arktiske
Universitet

Bentele, Benjamin Berg, Universitetet
i Oslo

Eldøy, Julie, Universitetet i Oslo
Fredriksen, Ingvild Helene,
Universitetet i Tromsø – Norges
arktiske universitet

Frøyland, Susann, Universitetet
i Stavanger

Hafnor, Marte, Universitetet i Tromsø
– Norges Arktiske Universitet

Lundbakk, Edvard, Universitetet
i Tromsø – Norges Arktiske
Universitet

Moland, Alexandra, Universitetet
i Tromsø – Norges Arktiske
Universitet

Nirmalanathan, Samuthiran,
Universitetet i Stavanger

Reisvang, Heidi Marie, Universitetet
i Oslo

Steiro, Mai-Helen, Universitetet
i Tromsø – Norges Arktiske
Universitet

Terjesen, Ine Haukefær, Universitetet
i Bergen

Westlie, Oda, Universitetet i Tromsø –
Norges Arktiske Universitet

Einar Heiberg blir partner i Ræder

Heiberg blir
sentral i selska-
pets skatte-
gruppe. Einar
Heiberg har
tidligere vært
partner i

Advokatfirmaet Seland og i
Advokatfirmaet Seland Orwall.
Før dette var han ansatt hos
Schjødt og i skattelovavde-
lingen i Finansdepartementet.
Han ble uteksaminert ved
Universitetet i Oslo i 1988, fikk
møterett for Høyesterett i
2001 og ble utdannet som
voldgiftsdommer i 2006. – Vi
har etablert en sterk gruppe
på skatt. Vi er derfor fornøyd
med at vi styrker oss ytterli-
gere gjennom å få inn Einar og
ta ham opp i vårt partnerskap.
Skatt og avgifter påvirker
sterkt rammebetingelsene og
konkurransen til norske
virksomheter og feilaktige
disposisjoner kan få betyde-
lige konsekvenser. Hans lange
erfaring kommer nå våre opp-
dragsgivere til gode, sier Hans
Olav Hemnes, som leder
Ræders skattegruppe.

JURIST
FORBUNDET

Foto: Sigmund

Hovedstyret

President

Curt A. Lier
cl@juristforbundet.no

Visepresident

Susanne Eliassen
susanne.eliasen@hel.oslo.kommune.no

Styremedlemmer valgt av representantskapet

Marta Trzcinska
martatr@hotmai.com

Frank Grønås
frank.gronas@trondheim.kommune.no

Karoline Dystebakken (møtende varamedlem)
karoline.dystebakken@arbeidstilsynet.no

Styremedlemmer valgt av seksjonene

Jørn Henry Hammer (Juristforbundet – Privat)
jorn.hammer@gjensidige.no

Sverre J. W. Bromander (Juristforbundet – Stat)
sverre.bromander@politiet.no

Lars Marius Heggberget (Juristforbundet – Kommune)
lars-marius.heggberget@kao.oslo.kommune.no

Lars Sørensen (Juristforbundet – Student)
lars@stamsund.org

Ingjerd Thune (Juristforbundet – Dommerforeningen)
ingjerd.thune@domstol.no

Ansattes representant (observatør)

Annette Narverud
ann@juristforbundet.no

Generalsekretær

Magne Skram Hegerberg
msh@juristforbundet.no

Medlemsguide

Ny stilling eller adresse?

www.juristforbundet.no (Min side)
medlem@juristforbundet.no | sentralbord: 40 00 24 25

Forsikring – medlemstilbud

Juristforbundet Forsikring
Nettportal: www.juristforbundet.no/forsikring
Telefon: 23 11 33 11 | e-post: forsikring@juristforbundet.no

Bank – medlemstilbud

Danske Bank
Nettportal: www.danskebank.no/juristforbundet
Telefon: 05550 | e-post: 05550@danskebank.no

Juristforbundets advokatkontor

advokat@juristforbundet.no
www.juristforbundet.no/advokatkontoret
Sentralbord: 40 00 24 25

Lønnsstatistikk/lønnskalkulator

www.juristforbundet.no/lonnskalkulator

Juristkontakt

www.juristkontakt.no
Redaksjonen:
omg@juristkontakt.no | mobil 482 48 352
Annonser:
perolav@07.no | mobil 918 16 012

Jobbmarkedet

www.juristkontakt.no/stillinger

Juristenes Utdanningsenter

www.jus.no | sentralbord: 40 00 26 62

Juristforbundet | sentralbord: 40 00 24 25 | www.juristforbundet.no | post@juristforbundet.no

Kristian Augusts gate 9, 0164 Oslo

Få prøvetilgang!

Tlf. 22 99 04 20
www.rechtsdata.no

Rettsdata Total

– ditt komplette juridiske arbeidsverktøy

Norsk Lovkommentar

Kommentarer til alle Norges lover, med utdypende forklaring til lovparagrafene.

Maler og verktøy

Dokumentmaler med dialogbokser for rask utfylling, samt veiledninger.

Rettskilder

Relevante rettskilder, med fordypning innenfor flere rettsområder.

Faglitteratur

Omfattende samling med over 125 kommentarutgaver og juridiske fagbøker.

Leveres som tillegg.

NOEN AV VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE OG BIDRAGSYTERE

BAHR

SCHJØDT

Deloitte

Universitetet i Stavanger

Forsberg

ADVOKATFIRMAET ELDEN

BURKELAND, LANG & CO ADVOKATFIRMA

Haavind

BI

GRETT

SELMER

DLA PIPER

UiO: Universitetet i Oslo

HJORT

Wiersholm